

REZULTATI EKSPERIMENTALNE PROVEDBE KURIKULUMA GOO-a

(u 6 škola pod pokroviteljstvom MMH-a,
CMS-a i GONG-a)

Konferencija „Znam, razmišljam, sudjelujem“

Vukovar, 13. siječnja 2014.

Prof. dr. sc. Vedrana Spajić-Vrkaš
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Tijek izrade i provedbe kurikuluma GOO-a

**određenje
konceptualnog
okvira za izradu
KGOO-a**

**izrada
nacrtu
KGOO-a**

**javna
rasprava
o nacrtu
KGOO-a**

**dorada
nacrtu
KGOO-a**

Odluka ministra znanosti, obrazovanja i sporta o eksperimentalnoj provedbi KGOO-a i odgovornima za praćenje i vrednovanje provedbe

**izbor škola za
eksperimentalnu
provedbu KGOO-a**

**određenje
metodologije praćenja
i vrednovanja provedbe
KGOO-a**

**izobrazba
nastavnika za
provedbu KGOO-a**

Dvogodišnji proces praćenja i vrednovanja (1. i 2. faza)

**obrada i
interpretacija
podataka
1. faze**

**dorada
KGOO-a**

**izrada sustava
osiguranja
kvalitete
GOO-a**

**stručno
usavršavanje
nastavnika**

**priprema
udžbenika i
referentnog
materijala**

**osiguranje
institucionalne
potpore**

Uvođenje GOO-a u škole

Određenje konceptualnog okvira: Razvoj građanske kompetencije odgojem i obrazovanjem

- usmjerenost na **ishode** koji predstavljaju **postignuća učenika**
- naglasak na **znanjima, vještinama, vrijednostima, stavovima i ponašanju** koji odgovaraju **standardima učinkovitog građanskog djelovanja**
- ishodi kao kriteriji za određivanje **sadržaja predmeta, načine rada i vrednovanje** rezultata poučavanja i učenja u školi
- funkcionalno objedinjavanje **odgoja, obrazovanja, izobrazbe, usavršavanja i samoučenja** prema potrebama pojedinca, društvene zajednice i gospodarstva

Koncept KG00-a

- Kurikulum usmjeren na **učenika/cu-građanina kao nositelja prava i odgovornosti** u različitim zajednicama:
 - školskoj i lokalnoj zajednici (1. ciklus) – **demokratski građanin/ka školske i lokalne zajednice**
 - nacionalnoj zajednici (2. i 3. ciklus) – **demokratski građanin/ka nacionalne zajednice**
 - europske i međunarodne zajednice (4. ciklus) – **demokratski građanin/ka europske i globalne zajednice**
- Kurikulum usmjeren na razvoj **sveobuhvatne građanske kompetencije** koja objedinjuje dvije središnje skupine dimenzija:
 - funkcionalnu
 - strukturalnu
- Kurikulum usmjeren na **sve aspekte života i rada škole** (tekst i kontekst učenja i poučavanja)
 - **ciljevi, zadaci, sadržaj, metode učenja i poučavanja; praćenje, ocjenjivanje i vrednovanje**
 - **demokratsko upravljanje školom (participacija učenika, roditelja i predstavnika lokalne zajednice)**
 - **demokratska školska kultura**

Komponente KG00-a

školska i lokalna
zajednica

nacionalna zajednica

STRUKTURALNA DIMENZIJA

ljudskopravna
politička
društvena
(inter)kulturalna
gospodarska
ekološka

europska zajednica

globalna zajednica

FUNKCIONALNA DIMENZIJA

znanje i razumijevanje
vještine
vrijednosti i stavovi

Nacrt kurikuluma GOO-a: Učenik/ca kao građanin/ka

Praćenje i vrednovanje eksperimentalne provedbe kurikuluma GOO-a

Svrha praćenja i vrednovanja eksperimentalne provedbe kurikuluma GOO-a

PRAĆENJE I VREDNOVANJE KAO SASTAVNI DIO IZRADE KURIKULUMA GOO-a:

- Provjera konceptualnih, funkcionalnih i strukturalnih polazišta kurikuluma GOO-a
- Provjera relevantnosti, efikasnosti, efektivnosti i održivosti kurikuluma GOO-a
- Identifikacija jakih i slabih strana provedbe kurikuluma GOO-a na razini razreda i škole te u odnosu na učenike, nastavnike i ravnatelje
- Izmjena i dopuna kurikuluma GOO-a
- Izrada ipokazatelja kvalitete provedbe kao temelja za izgradnju sustava osiguranja kvalitete
- Utvrđivanje odgovarajuće metodologije praćenja i vrednovanja provedbe novih predmeta i nastave

Nositelji aktivnosti praćenja i vrednovanja eksperimentalne provedbe kurikuluma GOO-a

- Agencija za odgoj i obrazovanje (AZOO)
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (NCVVO)
- Mreža mladih Hrvatske (MMH) s partnerima (Centar za mirovne studije, GONG, Centar za ljudska prava)
- Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava i demokratsko građanstvo Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Eksperimentalna provedba GOO-a: uzorak škola

■ IPA projekt – MMH i partneri:

osnovne škole

1. OŠ Ivan Goran Kovačić (Petrinja)
2. OŠ Ivan Goran Kovačić (Duga Resa)
3. OŠ Siniše Glavaševića (Vukovar)
4. OŠ Ivan Goran Kovačić (Velika)

srednje škole

1. Ekonomska i turistička škola (Darugar)
2. Srednja škola Obrovac (Obrovac)

■ MZOS i AOiO:

osnovne škole

1. OŠ Đuro Ester (Koprivnica)
2. III.OŠ Čakovec (Čakovec)
3. OŠ Pavleka Miškine (Zagreb)
4. OŠ Matija Gubec (Zagreb)

srednje škole

1. Gimnazija Fran Galović (Koprivnica)
2. Srednja škola Dugo Selo (Dugo Selo)

Metodologija praćenja i vrednovanja eksperimentalne provedbe kurikuluma GOO-a

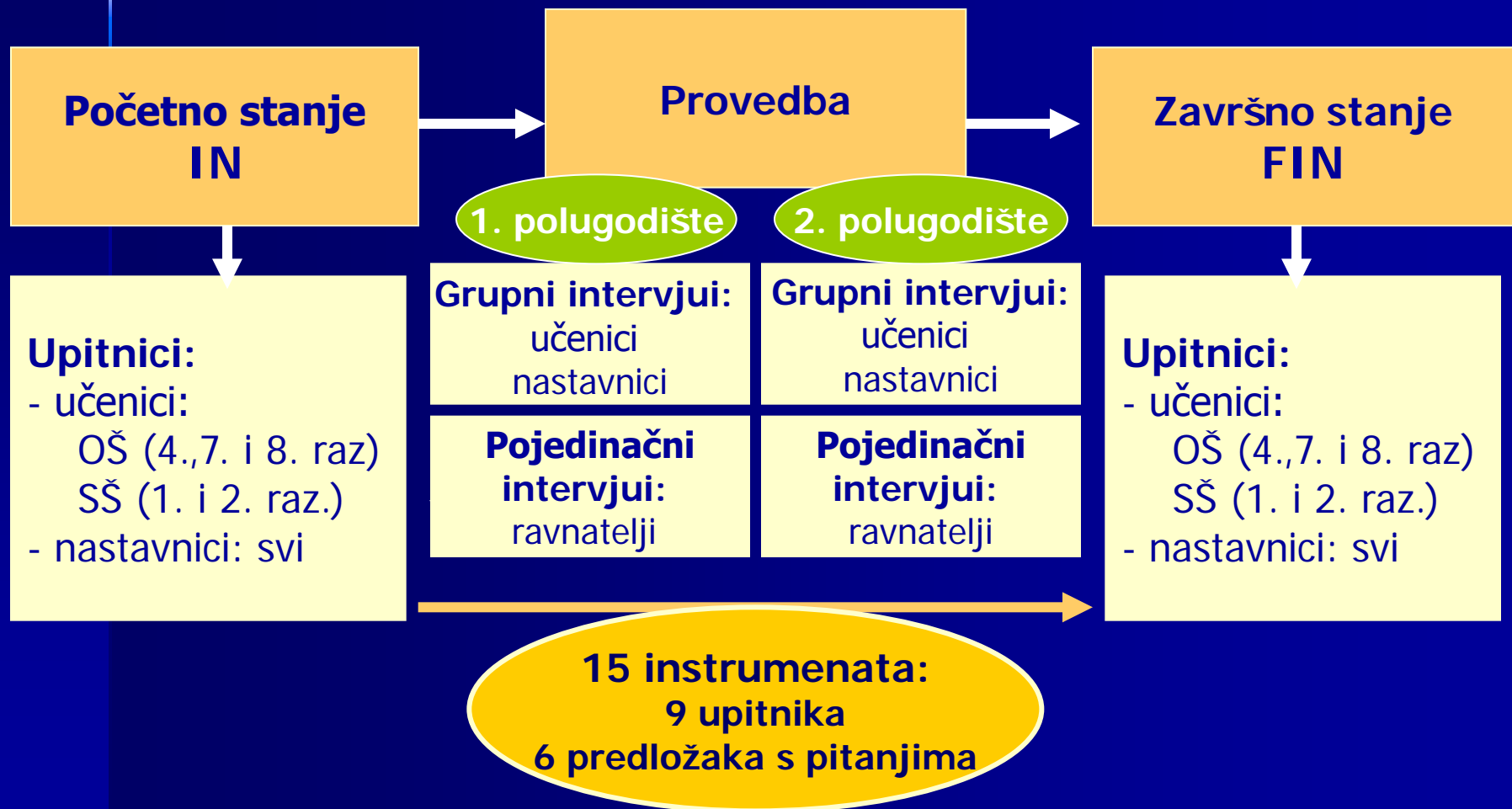
Kvantitativne metode

Kvalitativne metode

"objektivna" i "subjektivna" slika stanja

```
graph TD; A(Kvantitativne metode) --- B["objektivna" i "subjektivna" slika stanja]; C(Kvalitativne metode) --- B;
```

Metodologija praćenja i vrednovanja eksperimentalne provedbe kurikuluma GOO-a

Učenci: aspekti praćenja i vrednovanja

- **ZNANJE**: znanje i razumijevanje pojmova, načela, procesa, institucija i aktera u području ljudskih prava, demokracije i građanstva
- **GOO**: mišljenja, stavovi i (samo)procjene o prethodnom učenju u GOO-u i o provedbi i učincima provedbe kurikuluma GOO-a, uključujući motiviranost i zadovoljstvo nastavom GOO-a, te poseban instrument za mjerenje demokratske školske kulture
- **KULTURA**: stavovi o obilježjima dobrog građanina, osjećaj pripadništva različitim zajednicama, participacija u odlučivanju i građanski angažman te društveno i političko povjerenje.

Nastavnici: aspekti praćenja i vrednovanja

- Poznavanje kurikulumskog pristupa učenju i poučavanju
- Poznavanje kurikuluma GOO-a i razumijevanje njegovih središnjih dimenzija
- Zadovoljstvo središnjim odrednicama kurikuluma GOO-a
- Procjene, stavovi i mišljenja o provedbi kurikuluma GOO-a
- Samoprocjena kompetentnosti za provedbu kurikuluma GOO-a i potrebe za stručnim usavršavanjem
- Identifikacija jakih i slabih strana provedbe kurikuluma GOO-a
- Prijedlozi za unaprjeđenje kurikuluma GOO-a

**Rezultati praćenja i
vrednovanja
eksperimentalne
provedbe kurikuluma
GOO-a u 6 škola
(pod pokroviteljstvom MMH-a,
CMS-a i GONGA-a)**

Izvještaji o rezultatima eksperimentalne provedbe KG00-a

- 4 izvještaja:
 - **deskriptivna** (univarijatna) analiza za **6 škola** (MMH, CMS i GONG) –
 - **statistička** (univarijatna, bivarijatna i multivarijatna) analiza za **12 škola** (AZOO + MMH/CMS/GONG)
 - analiza podataka dobivenih u **grupnim intervjuima s učenicima i nastavnicima** te **pojedinačnim intervjuima s ravnateljima/icama** za **12 škola**
 - analiza **građanske i političke kulture učenika i demokratske školske kulture** za **12 škola** (AZOO + MMH/CMS/GONG)

Sadržaj izvještaja (za 6 škola)

1. UVOD: „STVARANJE“ GRAĐANA ODGOJEM I OBRAZOVANJEM

1.1. Europski kontekst

1.1.1. Normativni okvir

1.1.2. Odgojno-obrazovna praksa i učinci

1.2. Hrvatski kontekst

1.2.1. Normativni okvir

1.2.2. Što kažu istraživanja prakse?

2. KURIKULUM GRAĐANSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA (GOO)

2.1. Obilježja i komponente kurikuluma GOO-a

2.2. Praćenje i vrednovanje eksperimentalne provedbe kurikuluma GOO-a

3. METODOLOGIJA PRAĆENJA I VREDNOVANJA KURIKULUMA GOO-a

3.1. Svrha, cilj i zadaci praćenja i vrednovanja

3.2. Uzorak

3.2.1. Izbor škola

3.2.2. Izbor učenika, učitelja i nastavnika te ravnatelja

3.3. Instrumenti za praćenje i vrednovanje

3.3.1. Instrumenti za praćenje i vrednovanje postignuća učenika

3.3.1.1. Anketni upitnici za učenike

3.3.1.2. Predlošci s pitanjima za grupne intervju s učenicima

3.3.2. Instrumenti za praćenje i vrednovanje pripreme i rada učitelja i nastavnika

3.3.2.1. Anketni upitnici za učitelje i nastavnike

3.3.2.1. Predlošci s pitanjima za grupne intervju s učiteljima i nastavnicima

3.3.3. Instrumenti za praćenje i vrednovanje uloge ravnatelja

3.4. Provedba istraživanja

3.5. Obrada podataka

4. REZULTATI

4.1. Učenici

- 4.1.1. Demografska obilježja
- 4.1.2. Prethodna iskustva u području GOO-a
- 4.1.3. Zanimanje za GOO, očekivanja i samoprocjena postignuća
- 4.1.4. Znanje i razumijevanje u GOO-u
- 4.1.5. Osvrt na provedbu GOO-a
 - 4.1.5.1. Metode i izvori za učenje u nastavi GOO-a
 - 4.1.5.2. Usmjerenost nastave GOO-a na učenika
- 4.1.6. Promjene pod utjecajem GOO-a na institucionalnoj i osobnoj razini
- 4.1.7. Prijedlozi za unapređenje nastave GOO-a
- 4.1.8. Osvrt na rezultate

4.2. Učitelji i nastavnici

4.2.1. Demografska obilježja

4.2.2. Prethodno nastavno iskustvo u GOO-u i srodnim područjima

4.2.3. Poznavanje kurikulumskog pristupa nastavi

4.2.4. Poznavanje i razumijevanje glavnih odrednica kurikuluma GOO-a

4.2.5. Mišljenja i stavovi o GOO-u i kurikulumu GOO-a

4.2.5.1. Opravdanost uvođenja GOO-a u škole

4.2.5.2. Pedagoška primjerenost kurikuluma GOO-a

4.2.5.3. Inkluzivnost kurikuluma GOO-a

4.2.5.4. Potencijal kurikuluma GOO-a za poticanje promjena na individualnoj i institucionalnoj razini

4.2.5.5. Primjerenost kurikuluma GOO-a za razvoj učenika kao građanina

4.2.5.6. Ocjena kurikuluma GOO-a prema pet kriterija evaluacije

4.2.6. Zadovoljstvo kurikulumom GOO-a i prihvaćanje njegovih polazišta i ciljeva

4.2.7. Kompetentnost za provedbu kurikuluma GOO-a

4.2.7.1. Komponente nastavničke kompetencije koje su preduvjet za uspješan rad u GOO-u

4.2.7.2. Samoprocjena opće kompetentnosti za provedbu kurikuluma GOO-a

4.2.7.3. Samoprocjena kompetentnosti za ostvarivanje šest komponenti strukturalne dimenzije kurikuluma GOO-a

4.2.7.4. Samoprocjena posjedovanja specifičnih znanja, vještina i osobina važnih za provedbu kurikuluma GOO-a

4.2.8. Potreba za stručnim usavršavanjem i učinci pripremnih seminara za provedbu kurikuluma GOO-a

4.2.9. Interes za uključivanjem u eksperimentalnu provedbu kurikuluma GOO-a

4.2.9.1. Interes za uključivanjem u provedbu kurikuluma GOO-a i čimbenici interesa

4.2.9.2. Interes drugih dionika odgoja i obrazovanja za provedbu kurikuluma GOO-a

4.2.9.3. Promjene interesa za GOO tijekom školske godine

4.2.10. Izrada izvedbenog plana i programa GOO-a

4.2.11. Provedba izvedbenog plana i programa GOO-a

4.2.11.1. Ostvareni ishodi prema strukturalnoj dimenziji kurikuluma GOO-a

4.2.11.2. Ostvareni ishodi prema funkcionalnoj dimenziji kurikuluma GOO-a

4.2.11.3. Nastavne metode i izvori za učenje u GOO-u

4.2.11.4. Usmjerenost nastave GOO-a na učenika

4.2.11.5. Praćenje i vrednovanje postignuća učenika u GOO-u

4.2.12. Promjene pod utjecajem GOO-a na institucionalnoj razini

4.2.13. Prepreke uvođenju kurikuluma GOO-a u škole

4.2.14. Prijedlozi za unapređenje kurikuluma i nastave GOO-a

4.2.15. Osvrt na rezultate

Rezultati

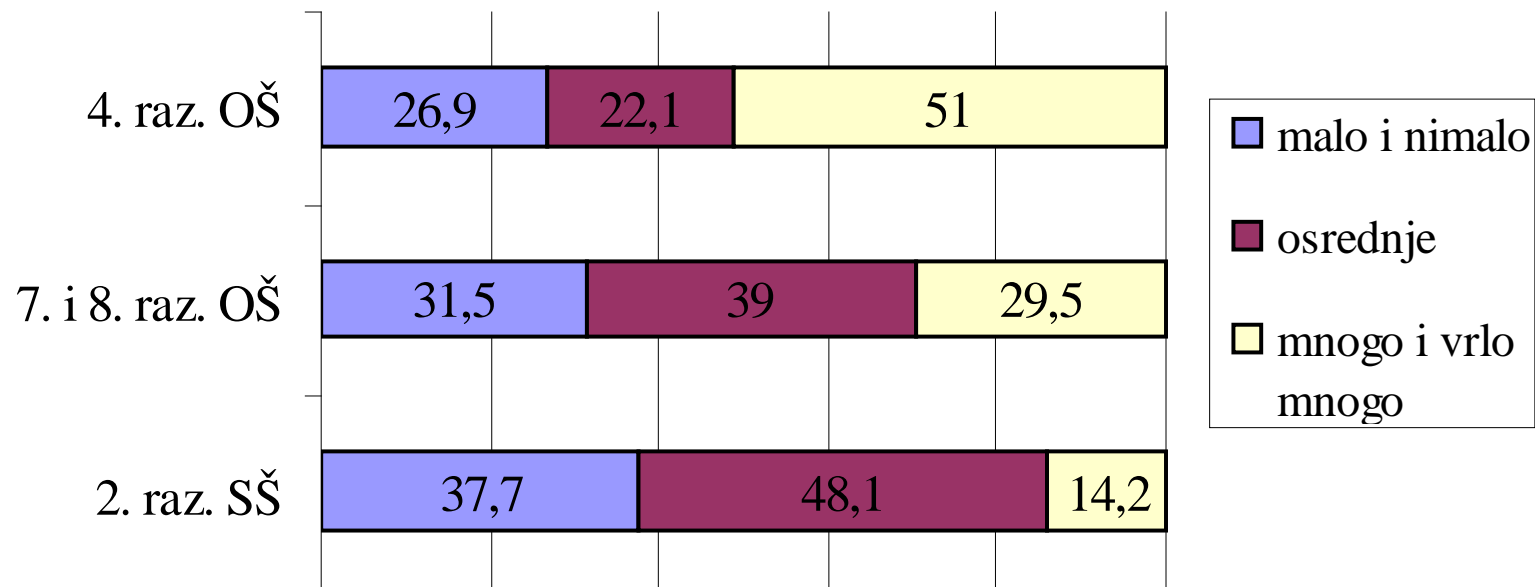
- **Neujednačenost ranijeg iskustva** u GOO-u i srodnim područjima
- **Neujednačenost interesa za uključivanje** u provedbu kurikuluma GOO-a
- **Neujednačenost učinaka provedbe** kurikuluma GOO-a

Uzroci:

- **Neujednačenost obrazovanja i usavršavanja** učitelja i nastavnika za GOO i srodna područja
- **Složenost** kurikuluma GOO-a

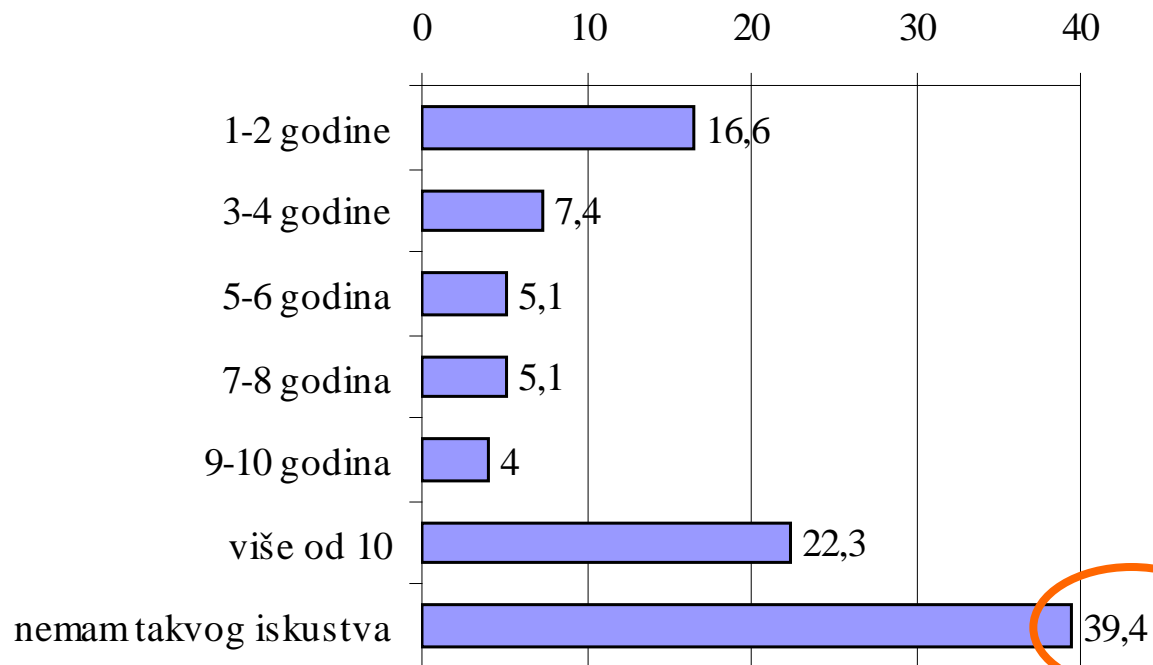
Prethodno iskustvo u GOO-u: učenici

**Koliko su učenici 4. i 7./8. raz. OŠ te 2. raz. SŠ učili o
demokraciji, građanstvu i ljudskim pravima prije uvođenja
kurikuluma GOO-a u njihove škole? (%)**

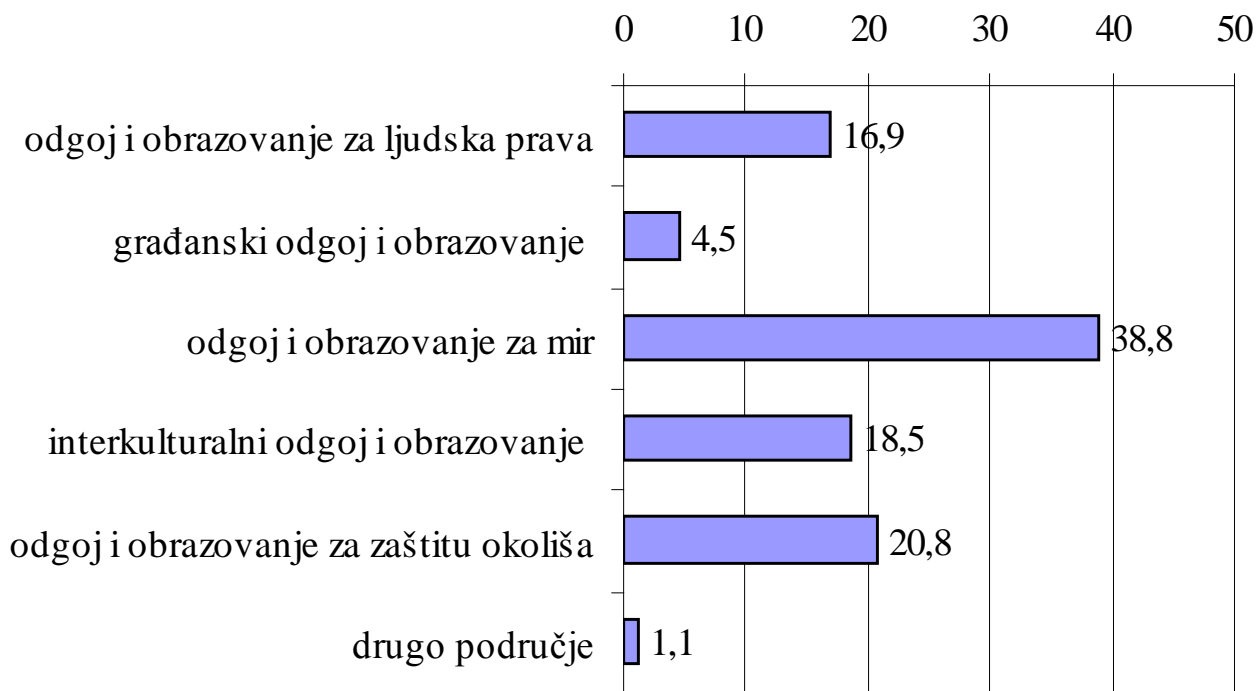
Prethodno iskustvo u GOO-u i srodnim područjima: nastavnici

Godine nastavnog iskustva u GOO-u i srodnim područjima prije eksperimentalne provedbe kurikuluma GOO-a (%)

Prethodno iskustvo u GOO-u i srodnim područjima : nastavnici

Područja koja su učitelji i nastavnici obrađivali u nastavi prije eksperimentalne provedbe kurikuluma GOO-a (%)

Prethodno obrazovanje/usavršavanje u GOO- u i srodnim područjima: nastavnici

- 11% steklo znanja i vještine za rad u GOO-u i srodnim područjima tijekom studija
- 34% se stručno usavršavalo samoobrazovanjem
- 37% ih se stručno usavršavalo u organizaciji AZOO-a te županijskih i dr. vijeća
- 12% ih je prošlo treninge za stručno usavršavanje civilnih organizacija
- 6% ih je sudjelovalo u nekom drugom obliku organiziranog stručnog usavršavanja.
- Usavršavanje je, bez obzira na to kako se osiguravalo, bilo nerazmjerno često okrenuto odgoju i obrazovanju za mir, nenasilje i/ili mirno rješavanje sukoba na račun drugih odgojno-obrazovnih područja, osobito GOO-a.

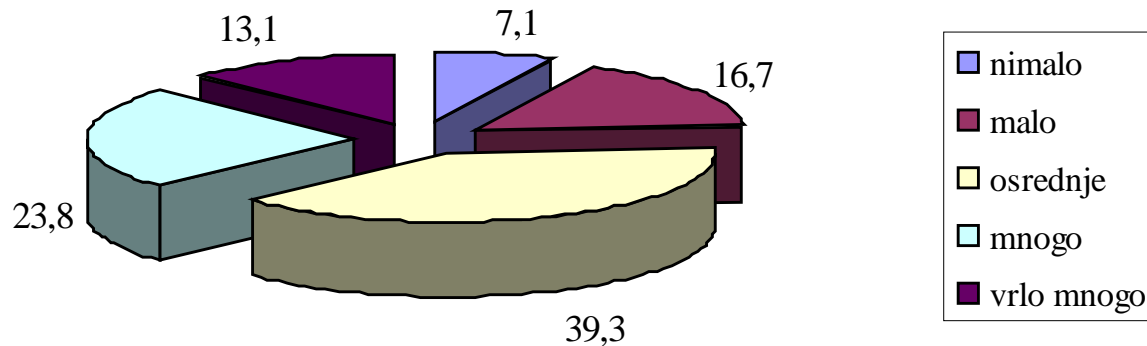
Interes za sudjelovanje u eksperimentalnoj provedbi KG00-a: učenici

“Mnogo” i “vrlo mnogo”:

- 4. raz. OŠ = 61% (porast interesa do kraja godine - 45%)
- 7. i 8. raz. OŠ = 40% (porast interesa do kraja godine - 31%)
- 2. raz. SŠ = 24% (porast interesa do kraja godine - 25%)

Interes za sudjelovanje u eksperimentalnoj provedbi KG00-a: nastavnici

Koliko su učitelji i nastavnici zainteresirani za sudjelovanje u eksperimentalnoj provedbi kurikuluma GOO-a? (%)

„Kurikulum GOO-a nije ništa novo.“

“To mi sve već odavno provodimo u školi.”

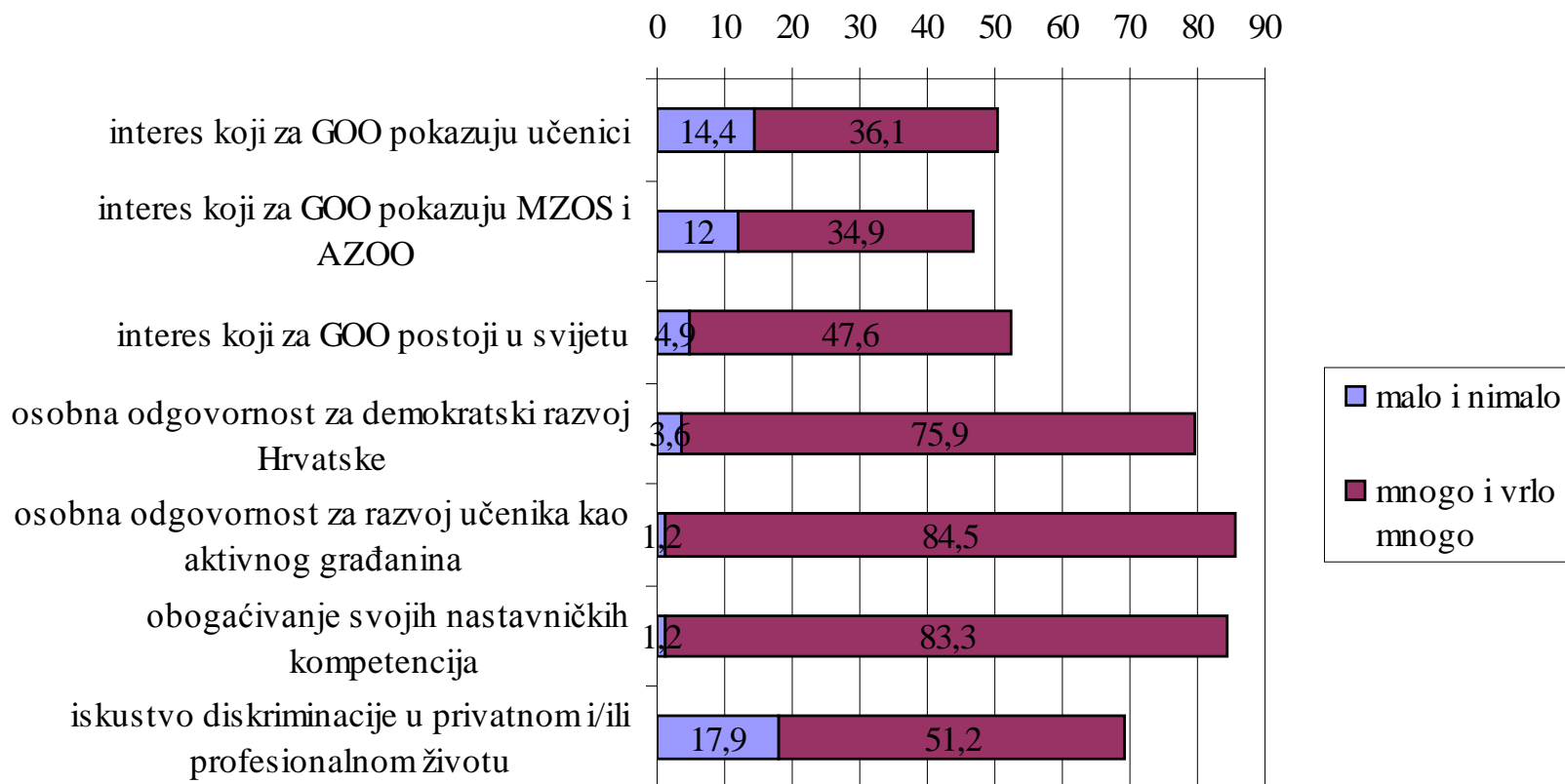
“To je interes ravnatelja/ice.”

“Moj predmet nema nikakve veze s GOO-om.”

“Učenici su ionako preoterećeni da bi im se nametnuo još i taj GOO.”

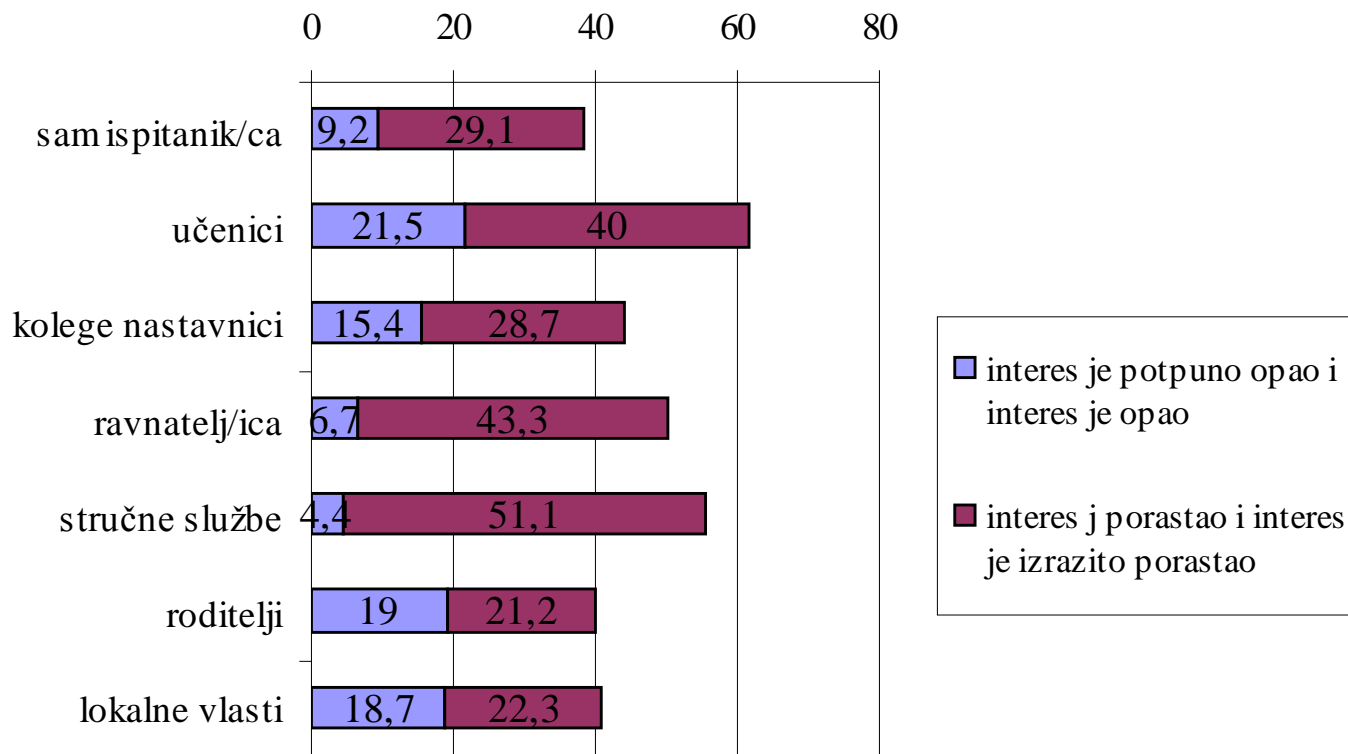
Čimbenici zainteresiranosti: nastavnici

Čimbenici zainteresiranosti učitelja i nastavnika za sudjelovanje u eksperimentalnoj provedbi kurikuluma GOO-a (%)

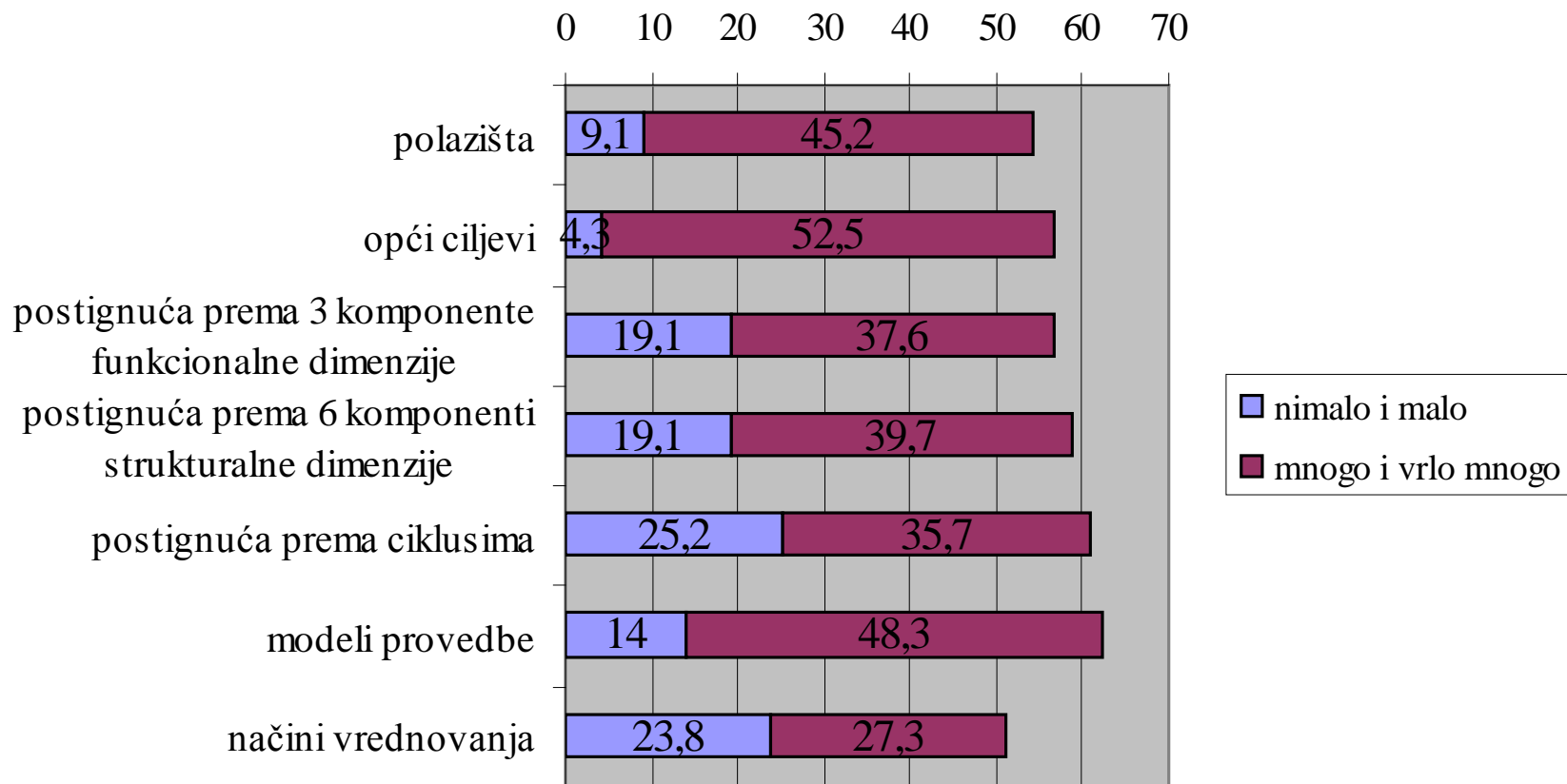
Interes drugih dionika OiO za GOO: procjene nastavnika

Je li interes za GOO na kraju školske godine opao ili porastao među glavnim dionicima odgoja i obrazovanja na lokalnoj razini? (%)

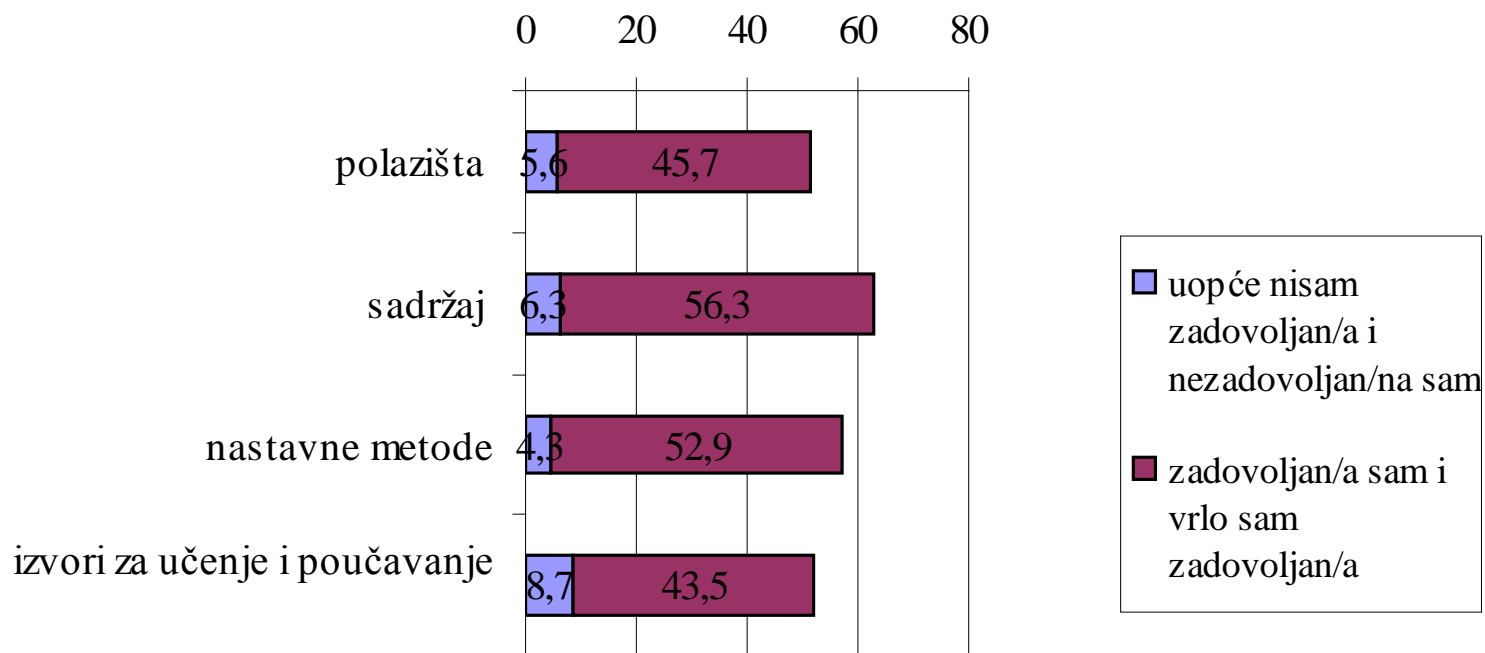
Razumljivost komponenti KG00-a: nastavnici

Koliko su učiteljima i nastavnicima razumljive pojedine komponente
kurikuluma GOO-a na kraju školske godine? (%)

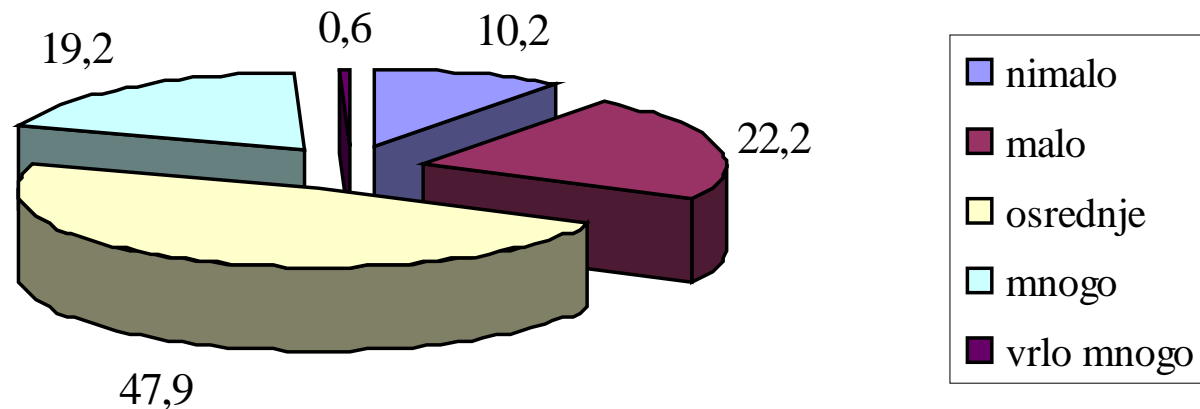
Zadovoljstvo odabranim komponentama KG00-a: nastavnici

Koliko su učitelji i nastavnici zadovoljni odabranim komponentama
kurikuluma GOO-a? (%)

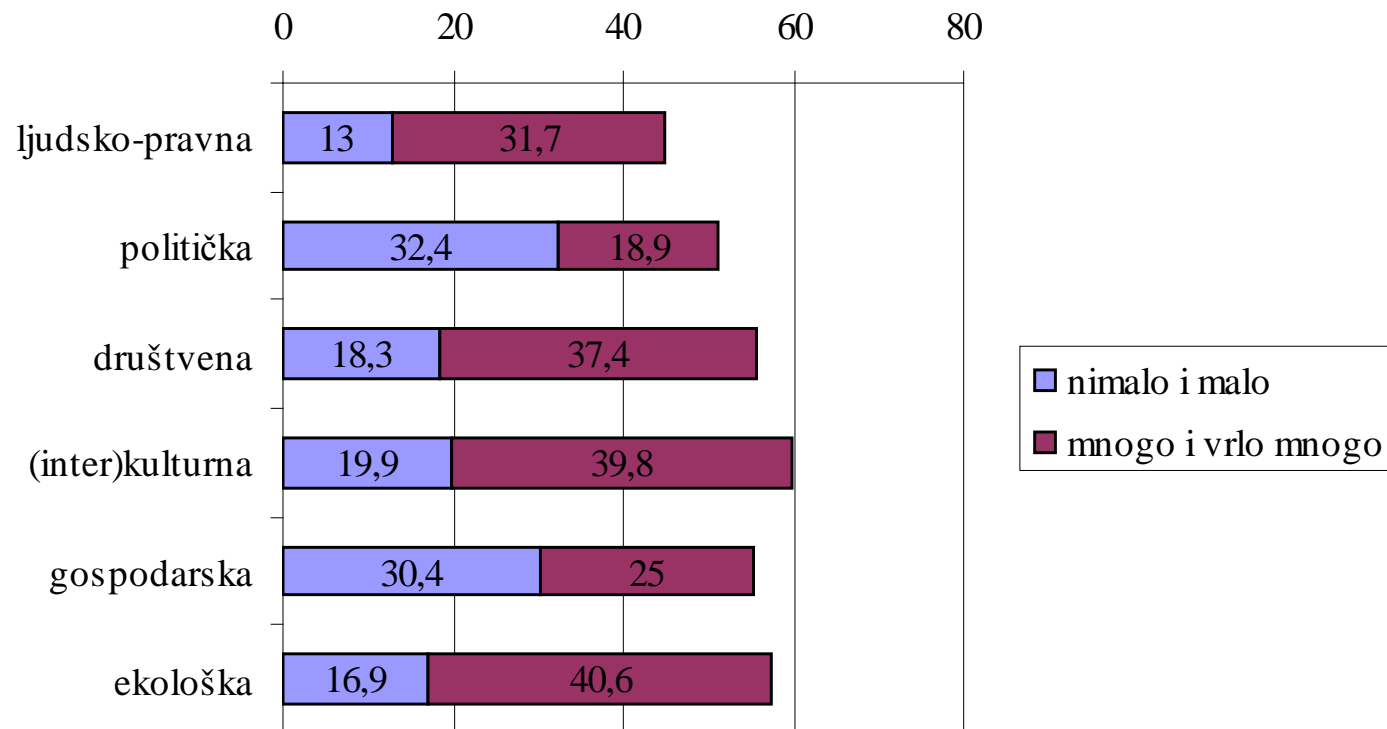
Samoprocjena opće kompetentnosti nastavnika za provedbu KGGO-a

Koliko se učitelji i nastavnici osjećaju općenito kompetentnima za provedbu kurikuluma GOO-a? (%)

Samoprocjena kompetentnosti nastavnika za ostvarenje ishoda strukturalne dimenzije KG00-a

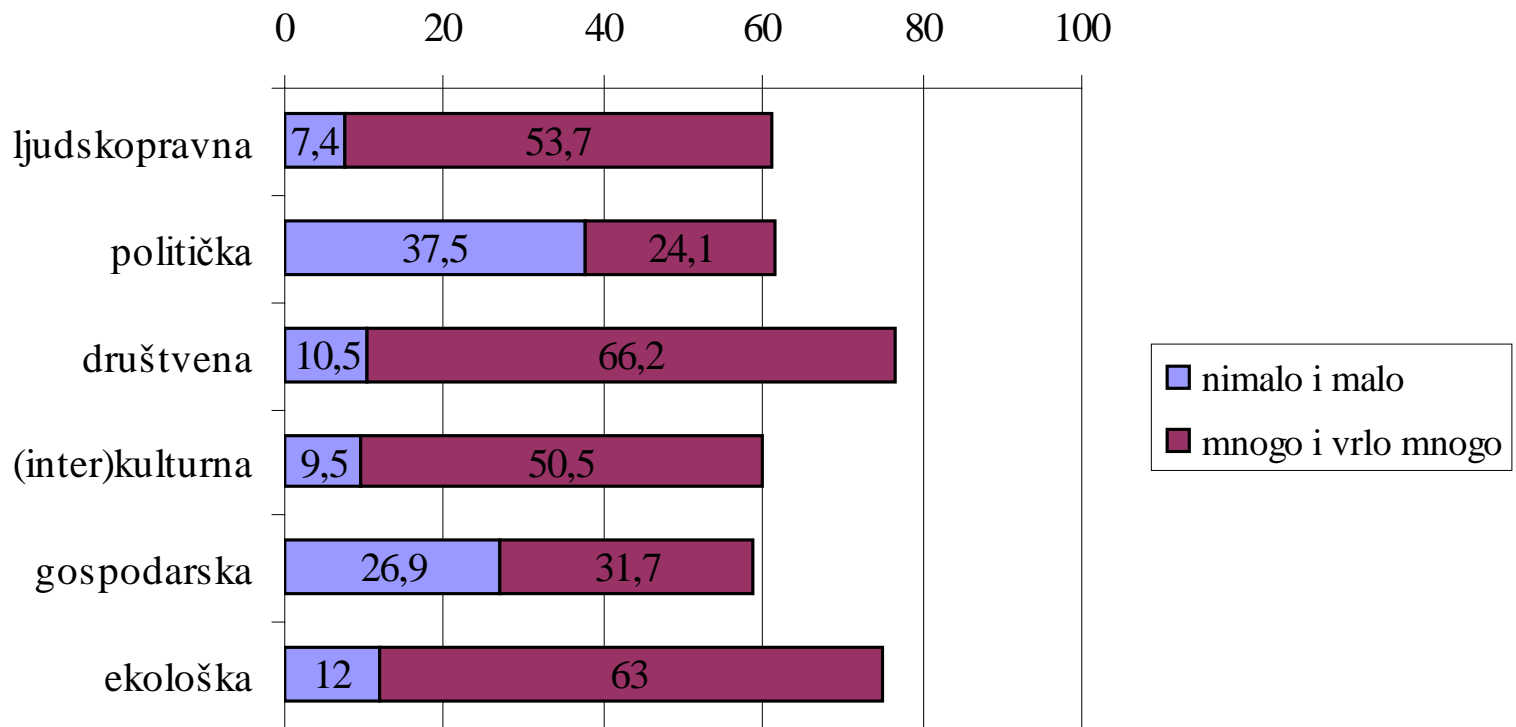
U kojoj mjeri učitelji i nastavnici posjeduju znanja i vještine potrebne za ostvarivanje pojedinih komponenti strukturalne dimenzije kurikuluma GOO-a? (%)

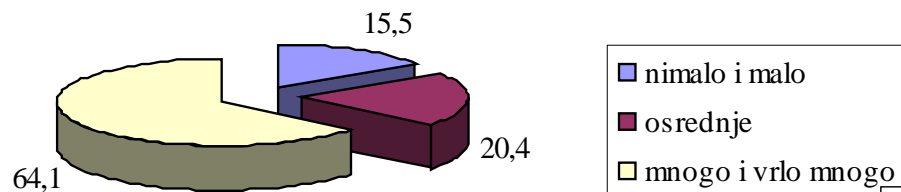
TVRDNJE O POSJEDOVANJU SPECIFIČNIH ZNANJA, VJEŠTINA I SOBINA: (skraćeno)	nimalo se ne slažem i ne slažem se	slažem se i u potpunosti se slažem
poznajem značenja ljudskih prava, demokracije i građanstva	1,2	82,8
razumijem funkcioniranje demokracije	0,6	78,7
razumijem važnost participacije građana za stabilnost i razvoj demokracije	2,9	75,4
razumijem odnos između ljudskih prava, demokracije i građanstva	1,2	77,4
osjećam se sigurnim/om s učenicima obrađivati teme iz GOO-a	10,0	48,0
za svaku temu znam odrediti postignuća učenika i prema njima planiram proces učenja kako bih dobio/la očekivane rezultate	13,2	53,5
kroz GOO nastojim osposobiti učenike za kritički pristup stvarnosti	9,8	65,6
često s učenicima raspravljam o spornim društvenim temama	16,5	47,0
uvijek imam jasne kriterije kad ocjenjujem učenika u GOO-u	16,1	39,5
prilagođavam nastavu kulturno različitim učenicima	5,9	73,1
koristim se nenasilnim tehnikama rješavanja sukoba s učenicima i među njima	2,3	90,7

Samoprocjena ostvarenosti ishoda u strukturalnoj i funkcionalnoj dimenziji KG00-a

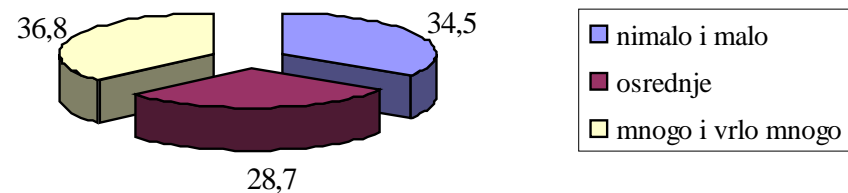
U kojoj su mjeri učitelji i nastavnici ostvarili predviđene ishode iz kurikuluma GOO-a u šest komponenti strukturalne dimenzije? (%)

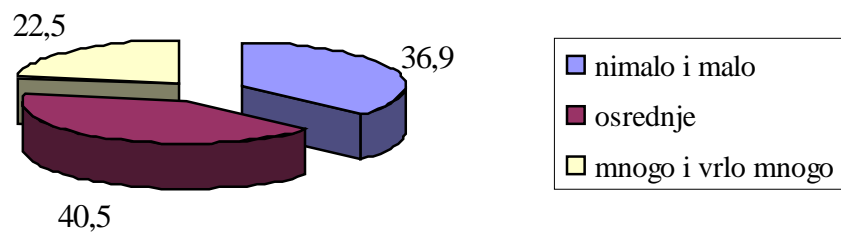
**Koliko su učenici 4. raz. OŠ u nastavi GOO-a naučili o
demokraciji, građanstvu i ljudskim pravima? (%)**

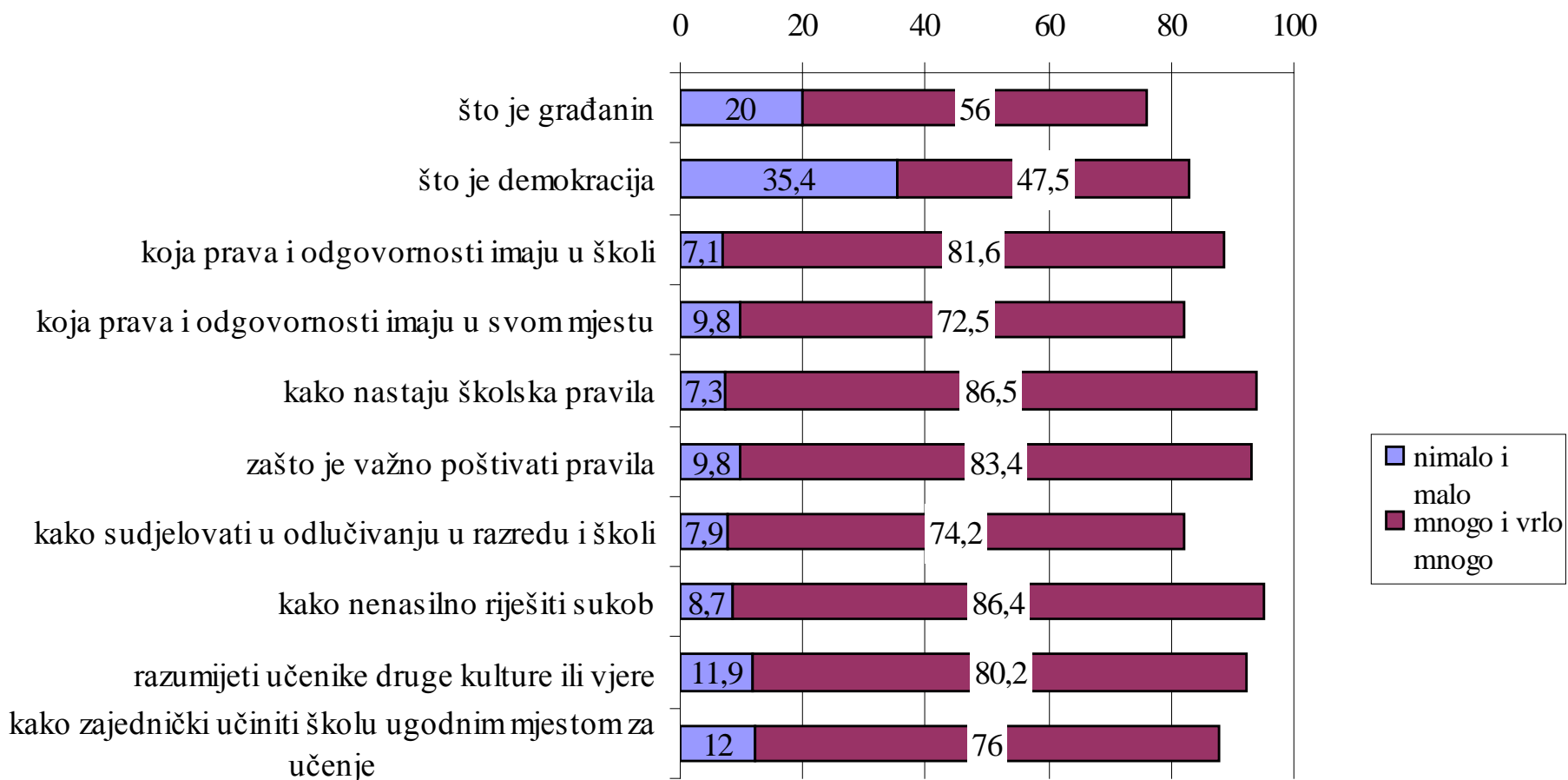
**Koliko su učenici 7. i 8. raz. OŠ u nastavi GOO-a naučili
o demokraciji, građanstvu i ljudskim pravima? (%)**

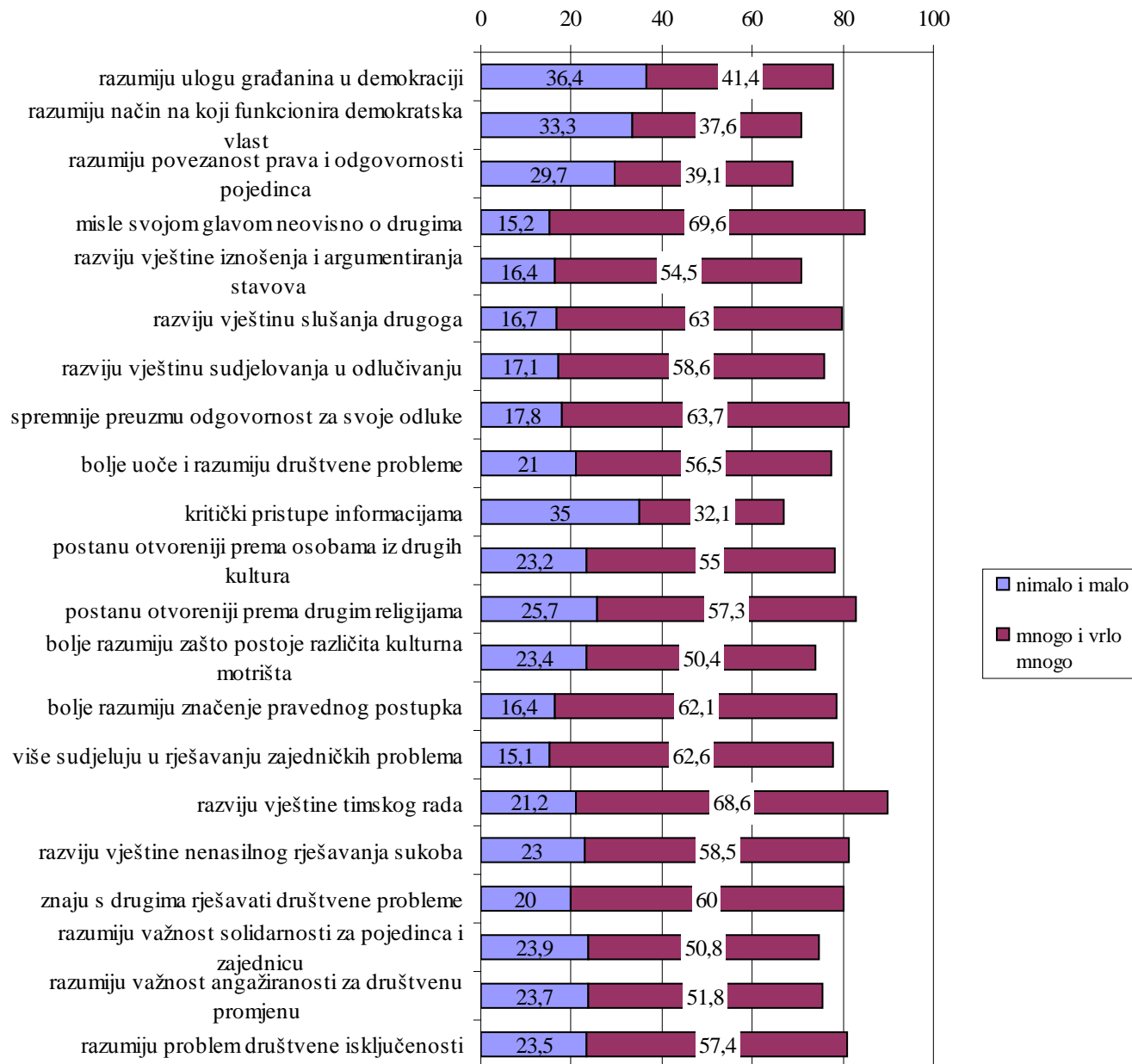
**Koliko su učenici 2. raz. SŠ naučili o demokraciji,
građanstvu i ljudskim pravima u nastavi GOO-a? (%)**

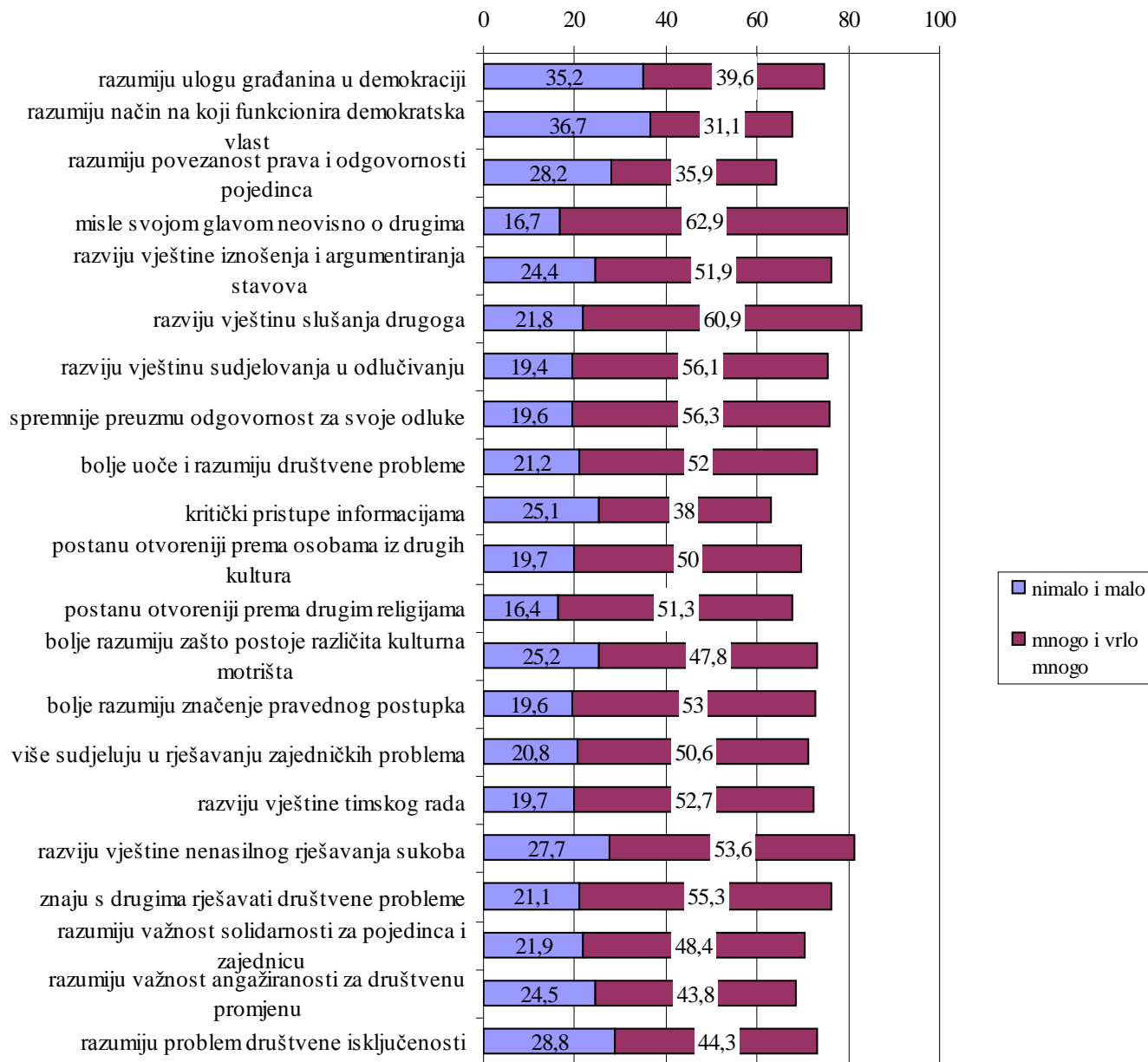
Koliko je učenicima 4. raz. OŠ nastava GOO-a pomogla da nauče ...? (%)

Koliko je nastava GOO-a učenicima 7. i 8. raz. OŠ pomogla da ...? (%)

Koliko je nastava GOO učenicima 2. raz. SŠ pomogla da ...? (%)

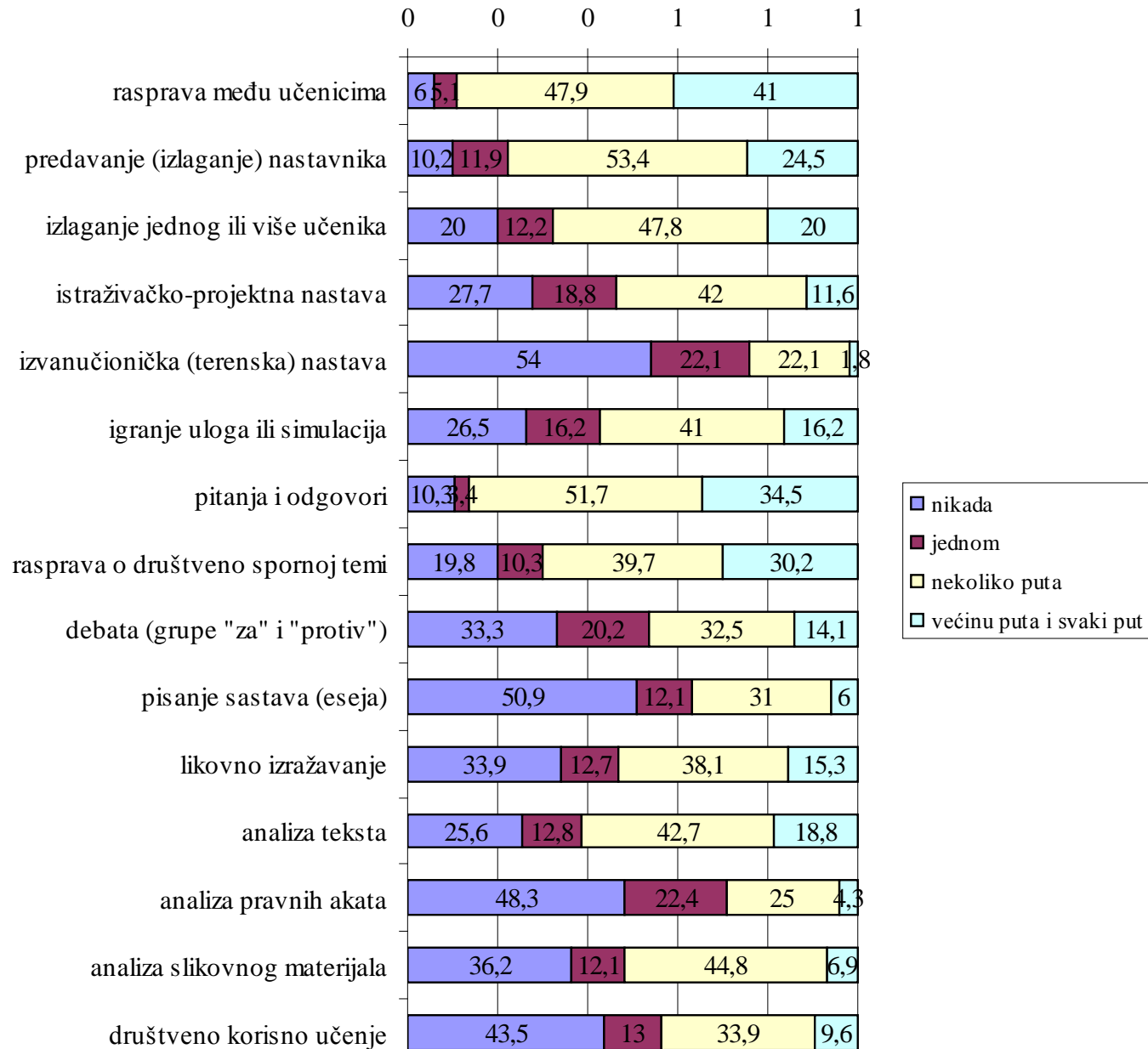

Rezultati ispitivanja znanja

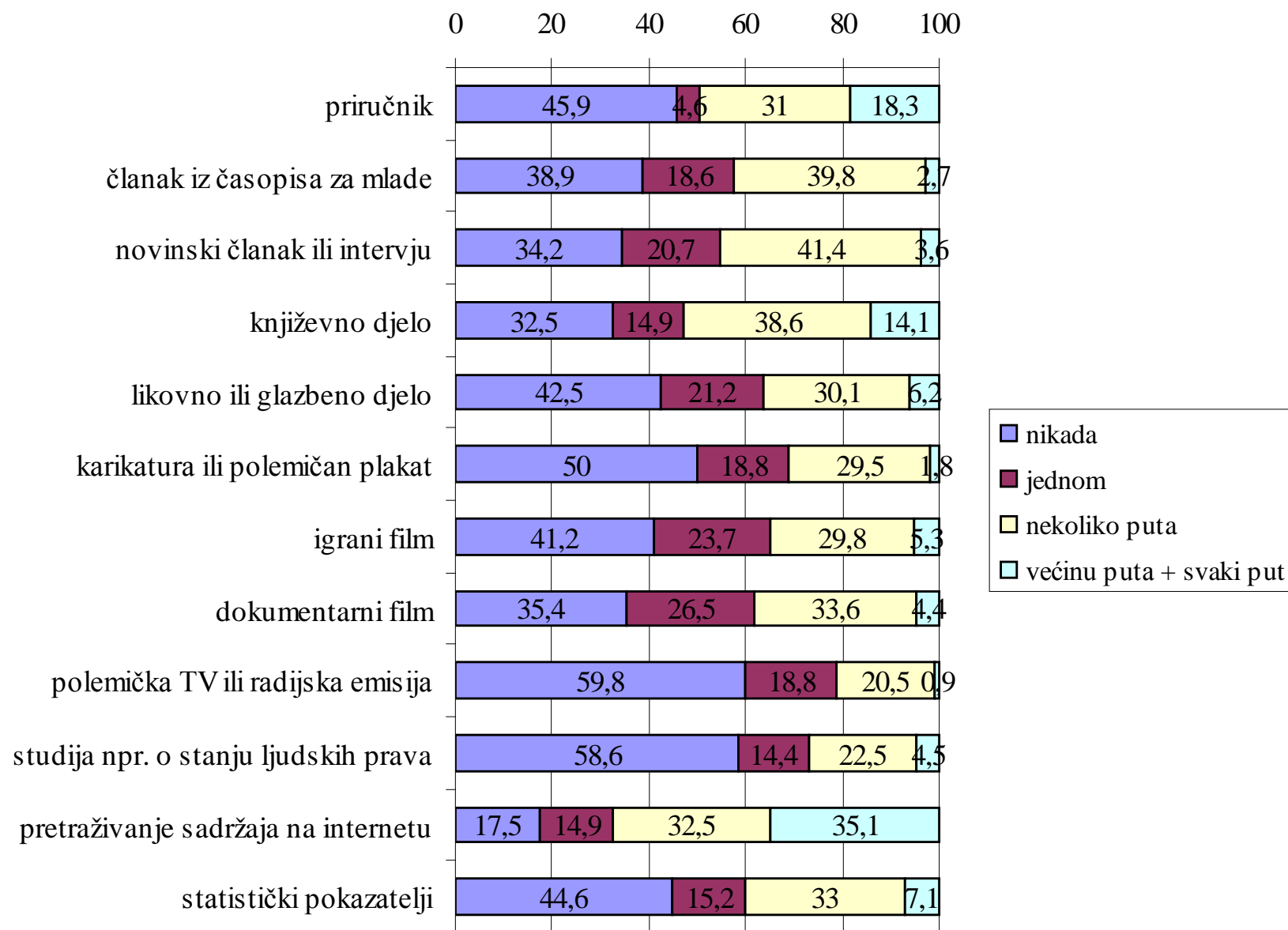
U finalnom su ispitivanju znanja

- Učenci 4. raz. OŠ - od moguća 4 boda u prosjeku ostvarili 1,48, što je **razina od 37% točnosti**.
- Učenici 7. i 8. razreda - od 10 mogućih bodova prosječno ostvarili 4,33, što je **razina od 43,3% točnosti**.
- Učenici 2. razreda - od ukupno 24 boda prosječno osvojili 8,84, što je **razina od 36,83% točnosti**.
- Najslabiji rezultati
 - „Što je građanin?“
 - “Kako funkcionira demokratska vlast?”

Koliko često su učitelji i nastavnici u nastavi GOO-a tijekom godine koristili pojedine nastavne metode? (%)

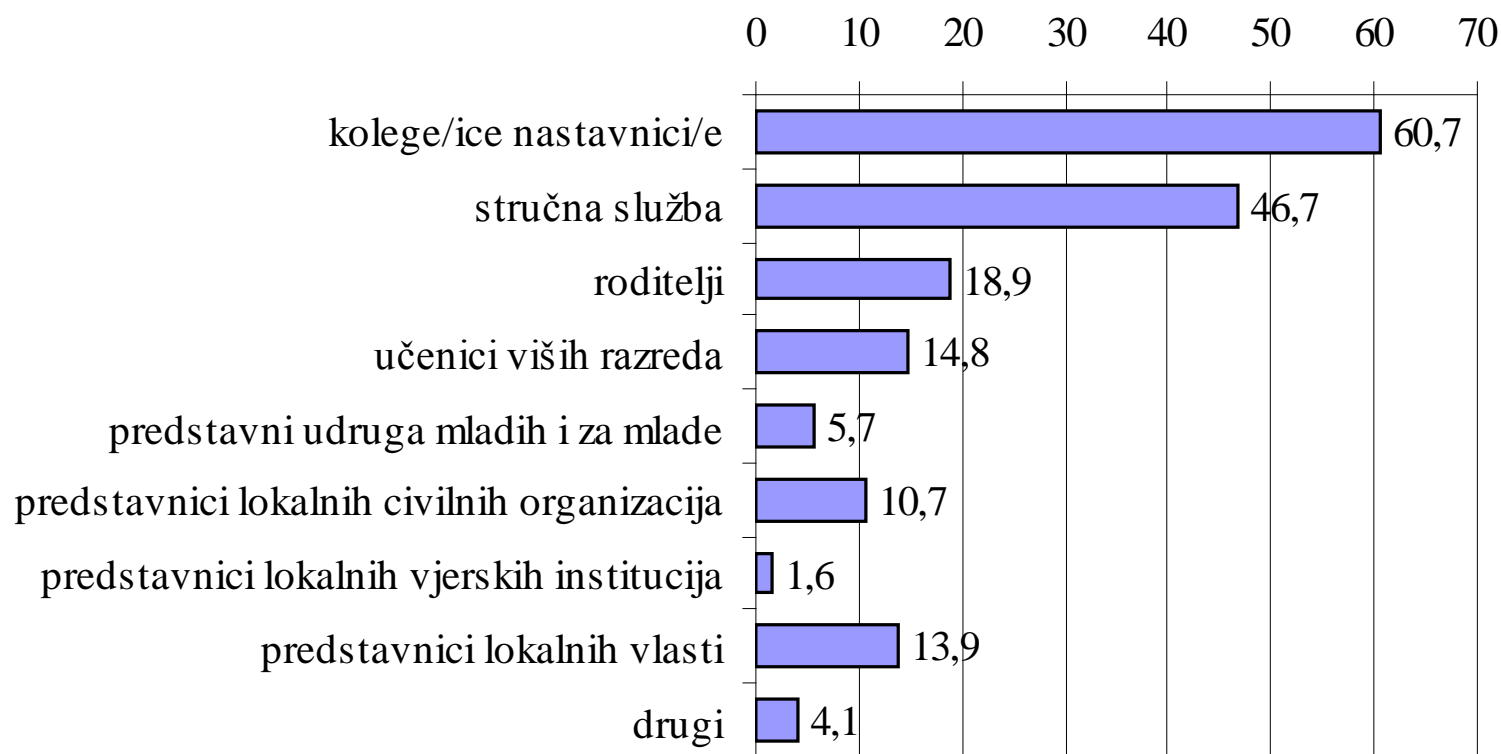

Koliko su se često učitelji i nastavnici u nastavi GOO-a tijekom godine koristili pojedinim nastavnim izvorima? (%)

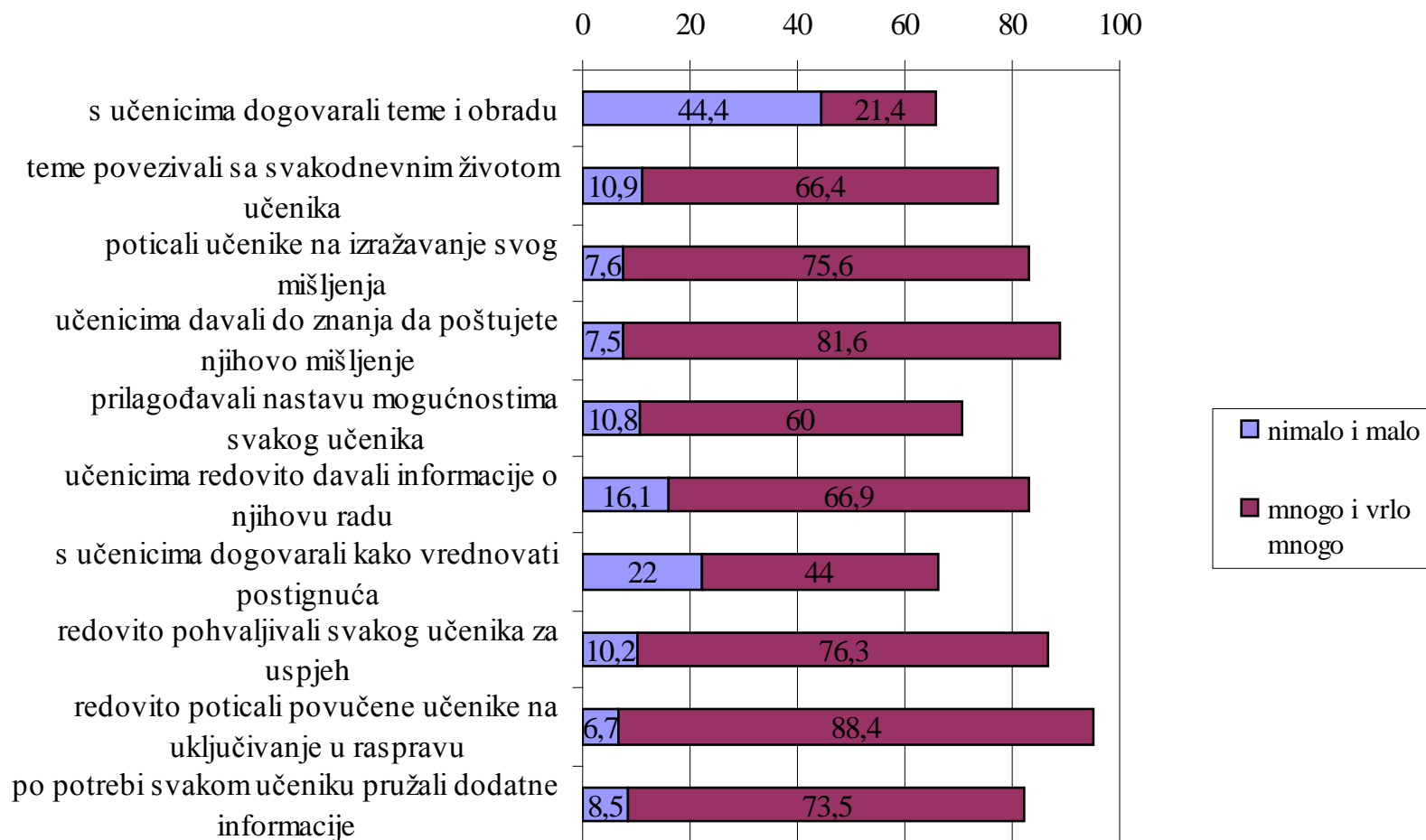
Suradnja s drugim dionicima OIO u nastavi GOO-a

**Koliko je učitelja i nastavnika tijekom provedbe kurikuluma GOO-a
ostvarilo suradnju s važnim dionicima obrazovanja? (%)**

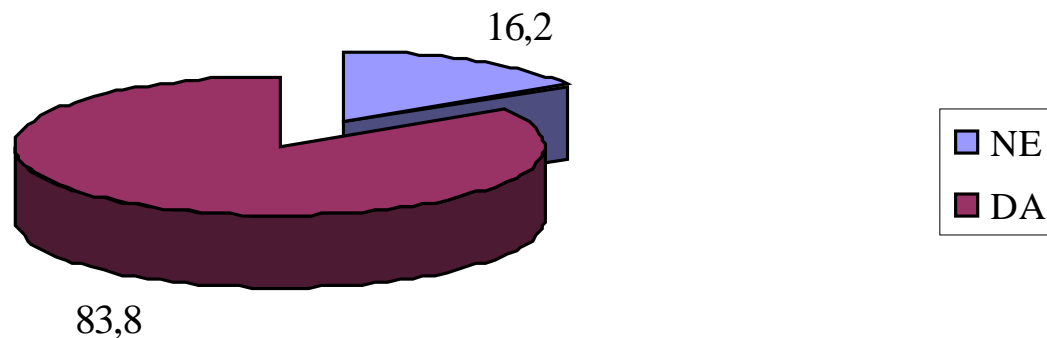
Usmjerenost nastave GOO-a na učenika

Koliko su učitelji i nastavnici svoju nastavu GOO-a usmjerili na učenika? (%)

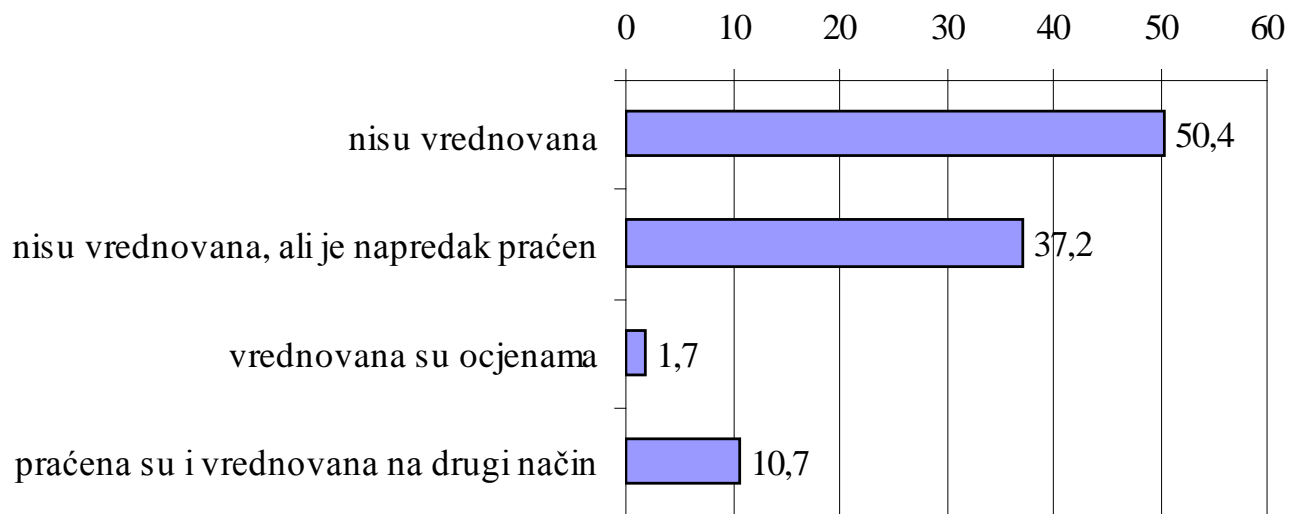
Uključenost učeničkih izbora u nastavu GOO-a

Je li priprema učenika za izbor predsjednika/ce razreda i predstavnika/ce u vijeće učenika bila uključena kao dio nastave GOO-a? (%)

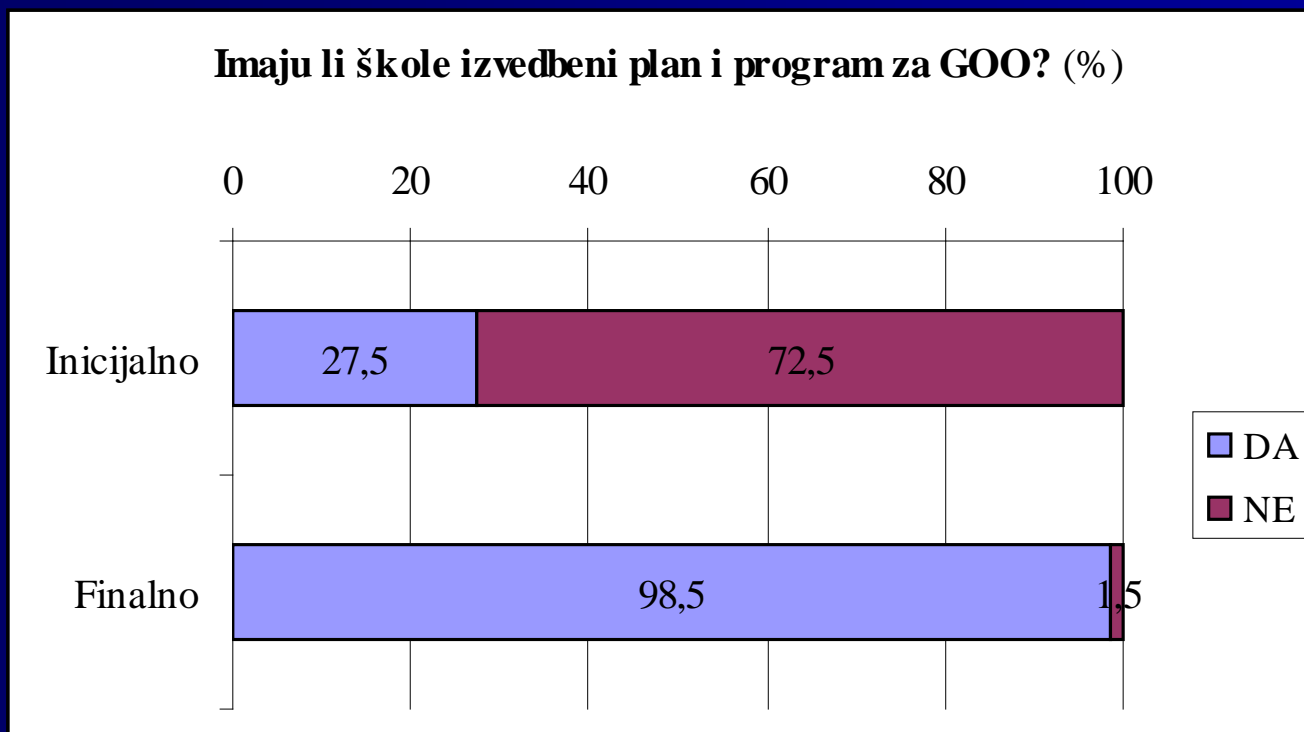

Vrednovanje postignuća učenika u nastavi GOO-a

Jesu li učitelji i nastavnici pratili i vrednovali postignuća učenika u GOO-u? (%)

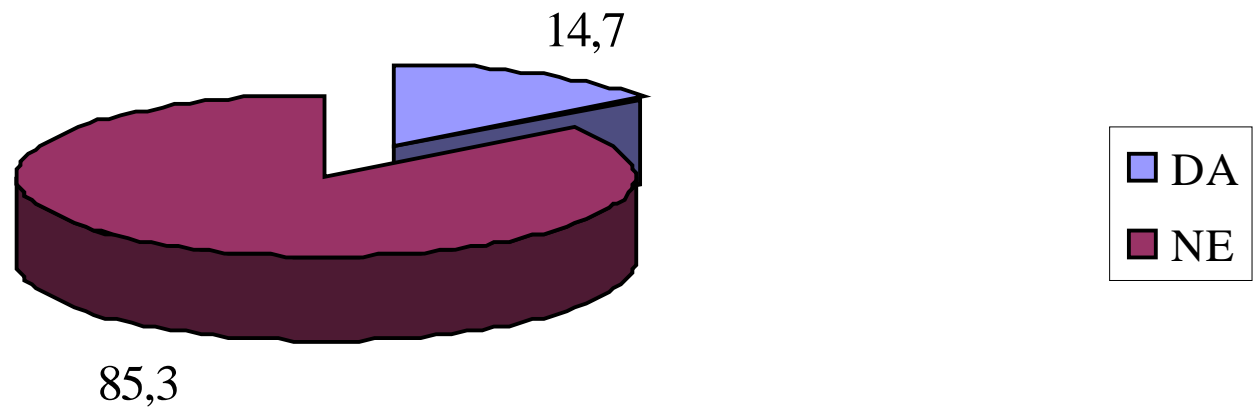

Izrada izvedbenog plana i programa za GOO: inicijalni i finalno

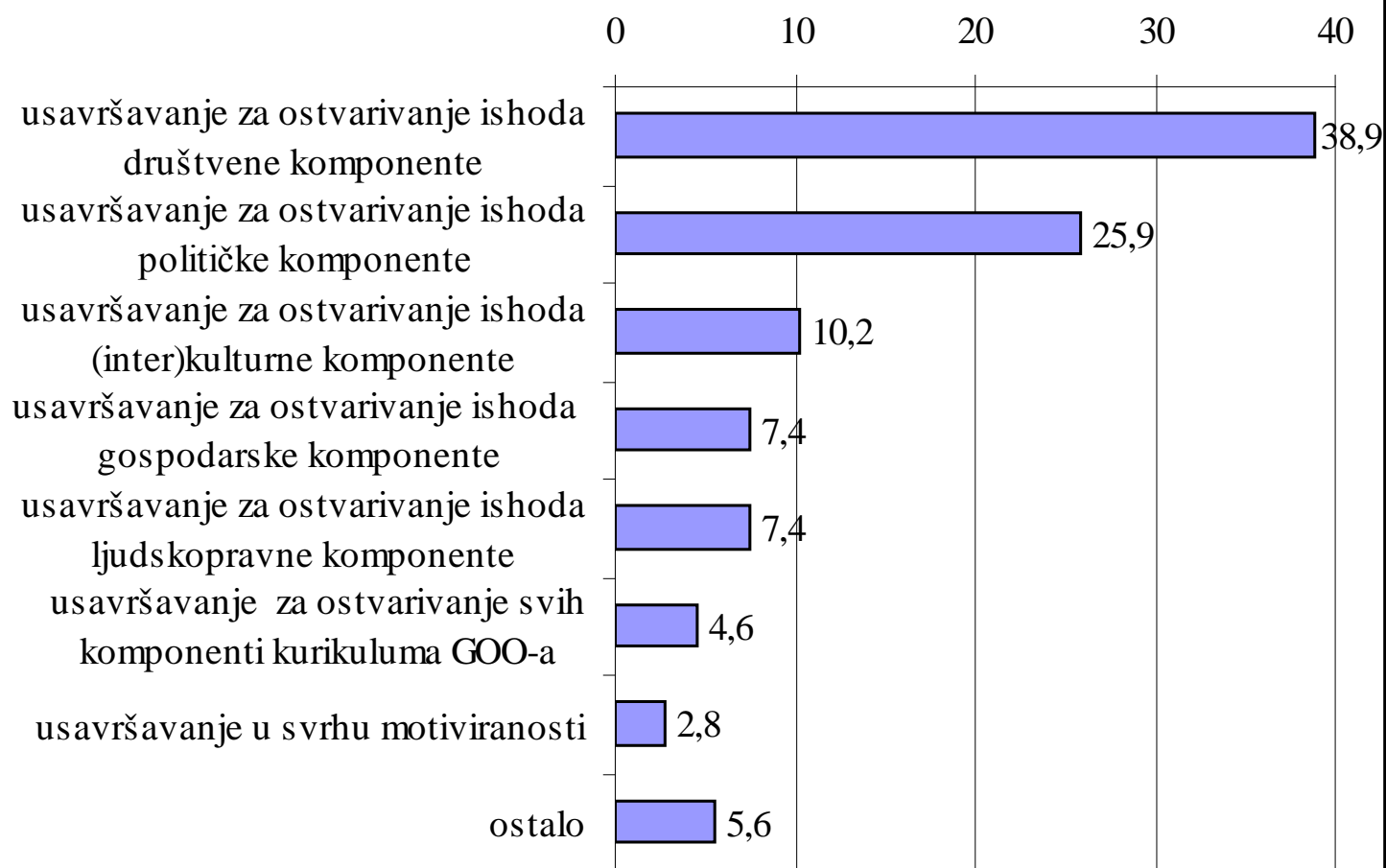
Sudjelovanje u pripremnim seminarima

Sudjelovanje učitelja i nastavnika u pripremnim seminarima MMH-a za eksperimentalnu provedbu GOO-a (%)

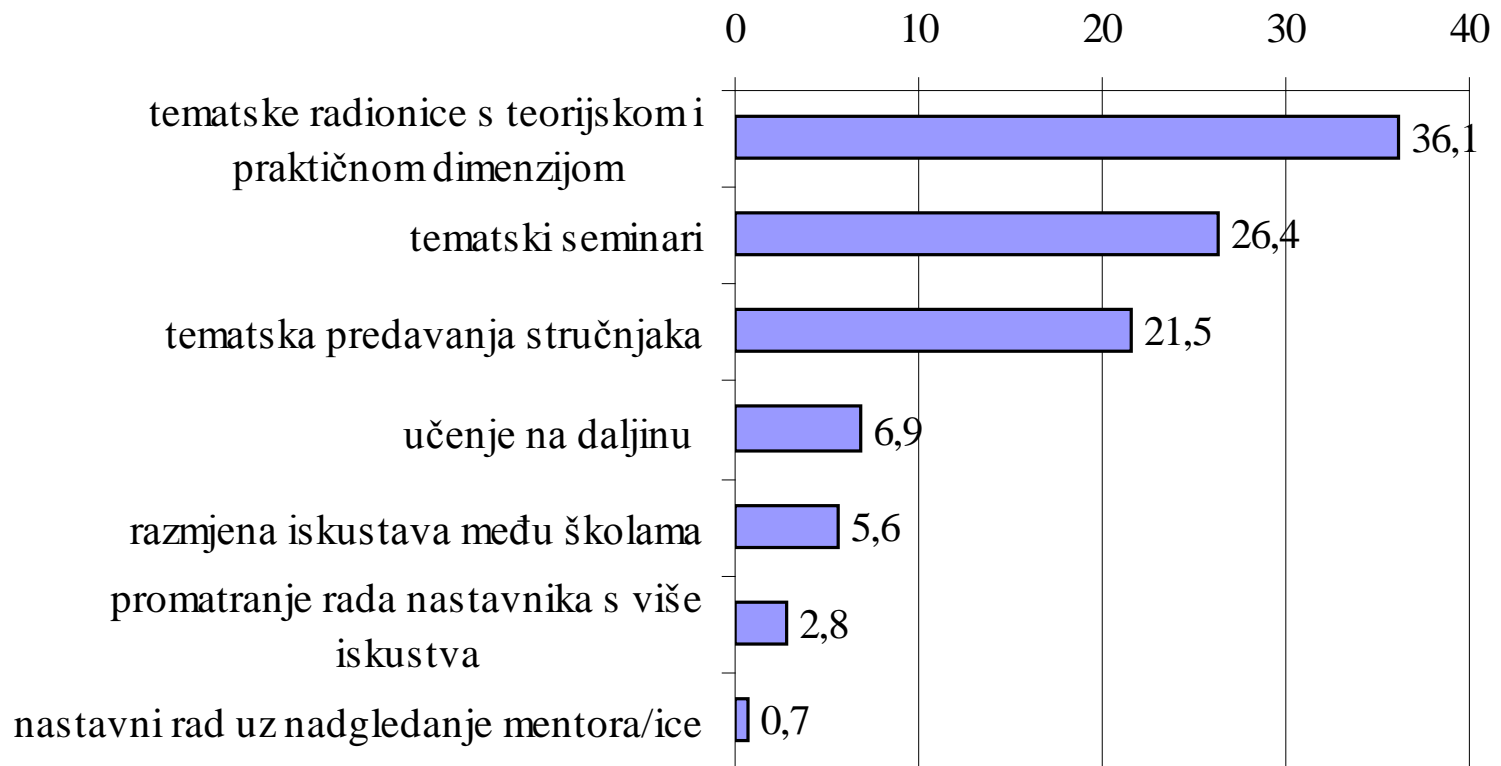
Poželjna področja usavršavanja

U čemu se učitelji i nastavnici žele usavršavati kako bi ostvarili ishode predviđene kurikulumom GOO-a? (%)

Poželjni načini (modeli) usavršavanja

Preferirani oblici stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika u
GOO-u (%)

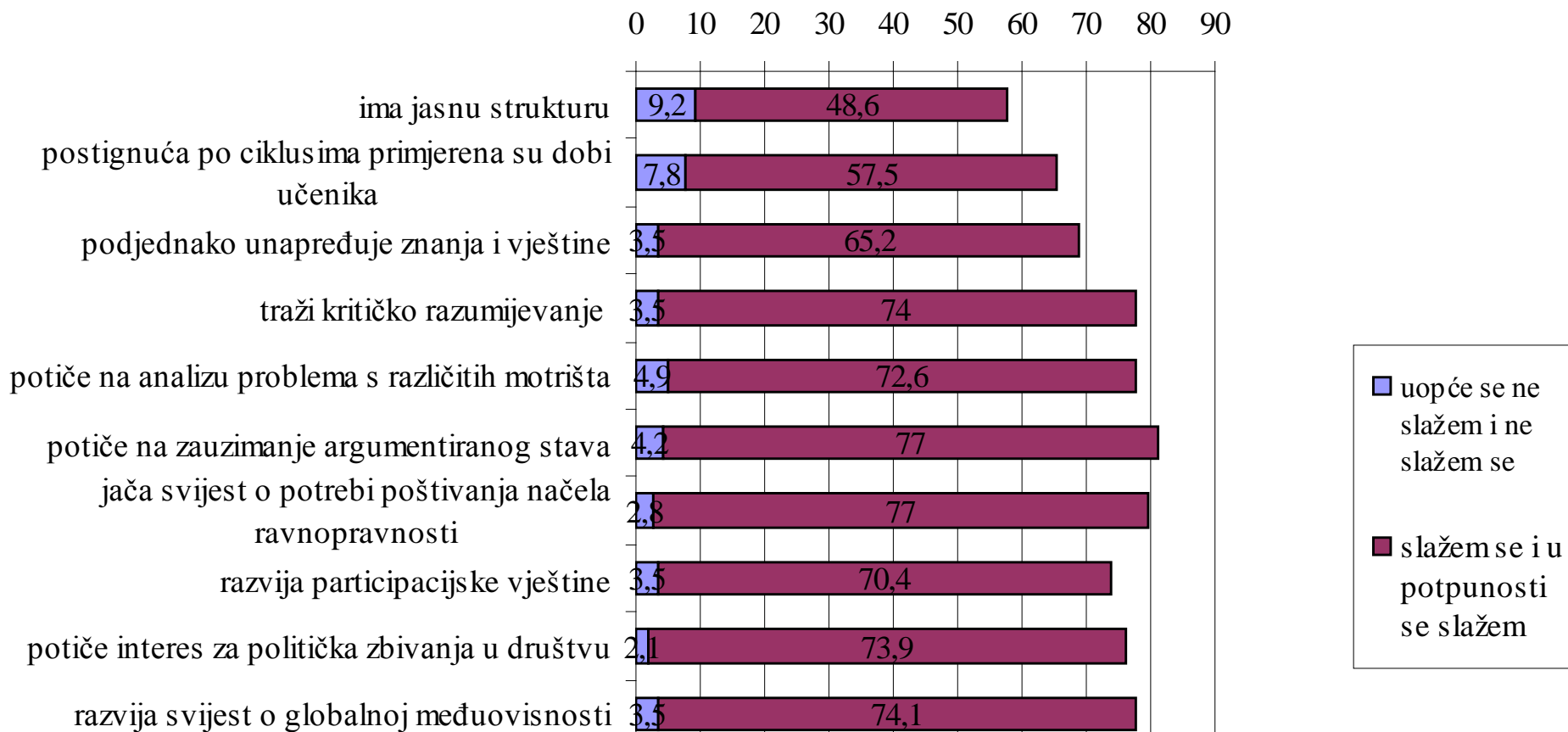
Mišljenja, stavovi i ocjene kurikuluma GOO-a: učitelji i nastavnici

- Uvođenje GOO-a u škole ima opravdanje
- Kurikulum GOO-a zadovoljava pedagoške standarde
- Kurikulum GOO-a je inkluzivan
- Kurikulum GOO-a je dobar instrument za pripremu učenika kao aktivnog građanina i razvoj škole kao inkluzivne demokratske zajednice
- Kurikulum GOO-a zadovoljava i međunarodno prihvaćene kriterije evaluacije

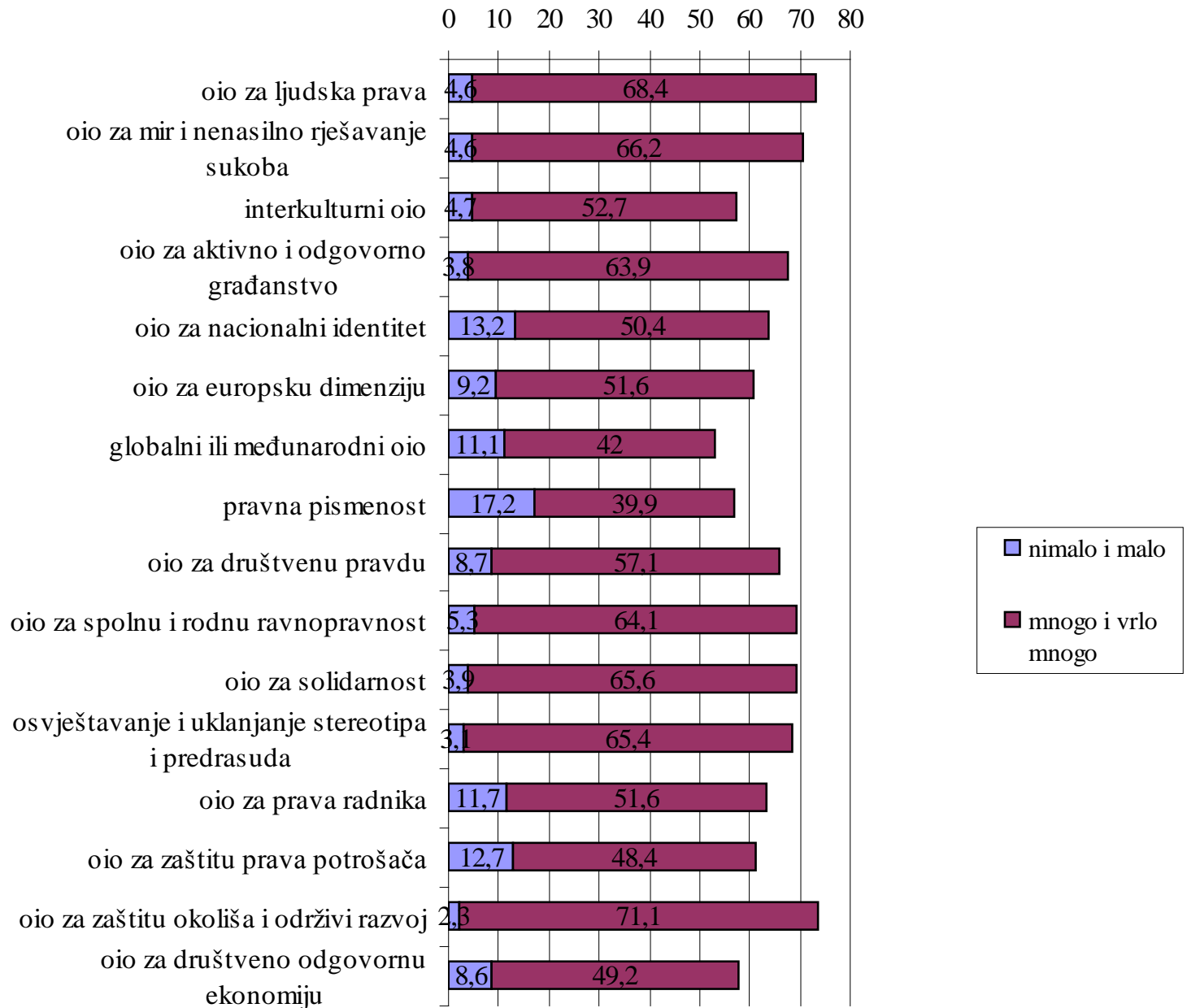
Pedagoška i didaktička primjerenost KG00-a

Koliko se učitelji i nastavnici slažu o nekim pedagoškim odrednicama kurikuluma GOO-a?

(%)

U kojoj su mjeri u kurikulum GOO-a uključeni sadržaji iz odabranih područja?
(%)

Inkluzivnost
KGGOO-a

Opravdanost uvođenja KG00-a u škole

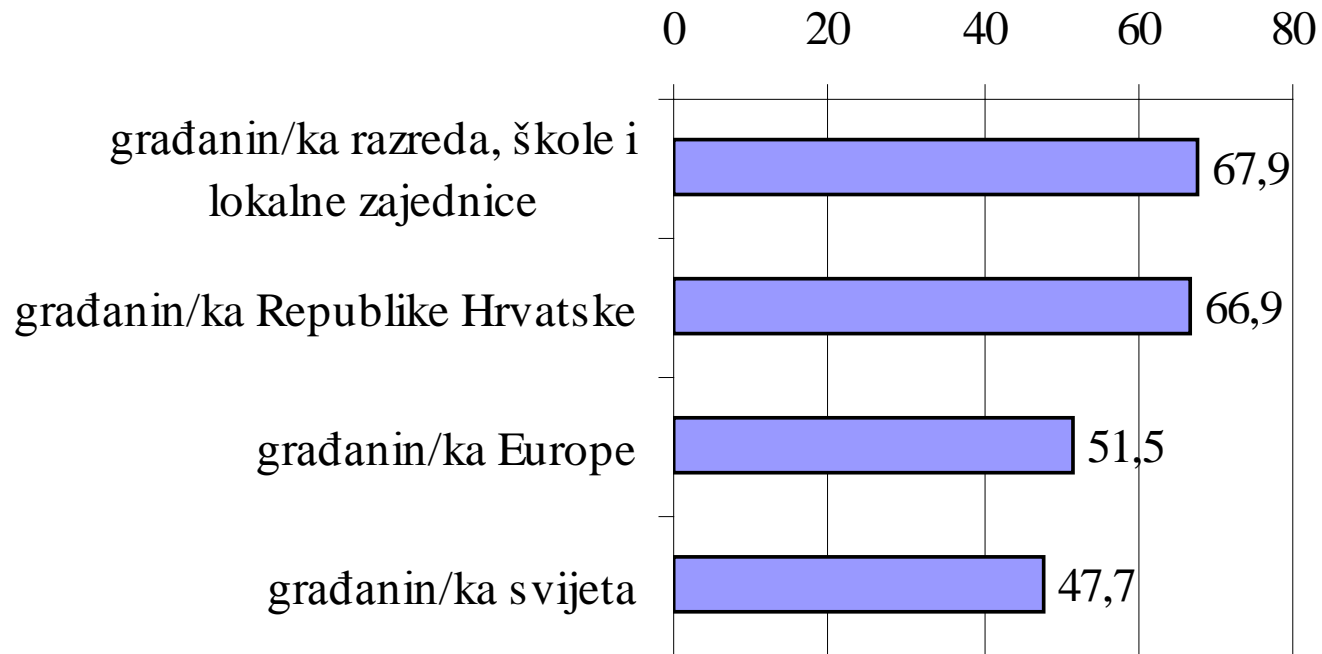
U/N imaju različite poglede na GOO i, u skladu s tim su više ili manje skloni podržati uvođenje kurikuluma GOO-a u škole:

- 50% - u GOO-u se **prenaglašavaju prava i slobode** učenika, umjesto odgovornosti
- 30% - GOO je **dodatno opterećenje** učenika u ionako pretrpanoj satnici
- 25% - ishodi GOO-a se **već ostvaruju u školi**
- 23% - **previše usmjeren na znanja**, a premalo na vještine i vrijednosti
- 20% - GOO je još jedna novina kojom se **oduzima satnica ozbiljnim predmetima**
- 19% - **učenici nisu dovoljno zreli** da ih se opterećuje pravnim i političkim temama
- 13% - GOO je prvenstveno **stvar obiteljskog odgoja**
- 10% GOO je **manipulacija učenicima**, jer budu lažnu nadu da se poznavanjem prava može nešto promijeniti u Hrvatskoj

U kojoj je mjeri kurikulum GOO-a primjeren instrument za sljedeće:	nimalo i malo	mного i vrlo mnogo
unapređenje građanskog znanja i razumijevanja kod učenika	5,4	63,9
razvoj građanskih vještina i sposobnosti kod učenika	5,4	64,6
usvajanje građanskih vrijednosti i stavova kod učenika	3,9	64,3
razvoj neovisnosti kod učenika	4,7	61,3
poticanje participacije učenika u odlučivanju u razredu i školi	4,7	65,9
promicanje odgovornog odlučivanja i ponašanja učenika	4,6	70,0
promicanje osjetljivosti učenika na društvenu nepravdu	5,4	68,2
iniciranje i provođenje akcija za dobrobit drugih od strane učenika	3,1	70,9
promicanje ozračja solidarnosti u školi i razvoj škole kao demokratske zajednice	4,7	75,0
unapređenje suradnje škole i roditelja	9,4	57,0
unapređenje suradnje škole i civilnog društva	7,0	60,5
promicanje osobne odgovornosti svih za demokratski razvoj Hrvatske	3,9	60,5

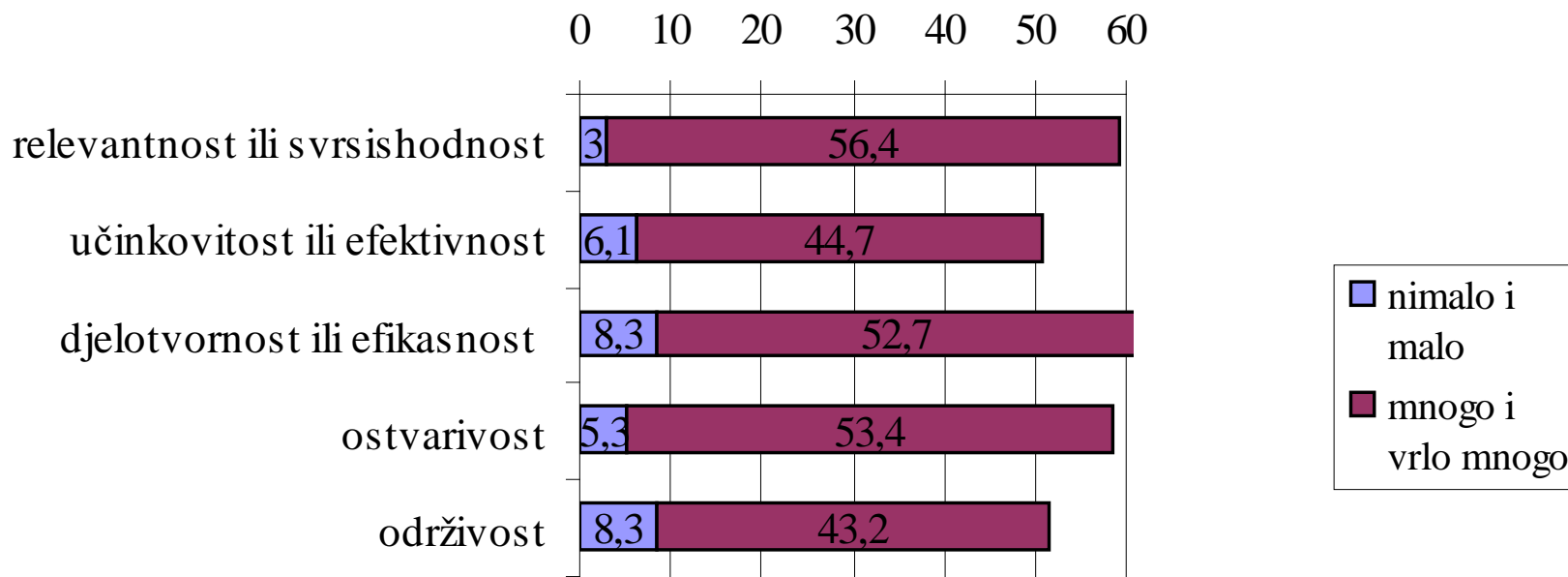
Primjerenost KG00-a za razvoj učenika kao građanina različitih zajednica

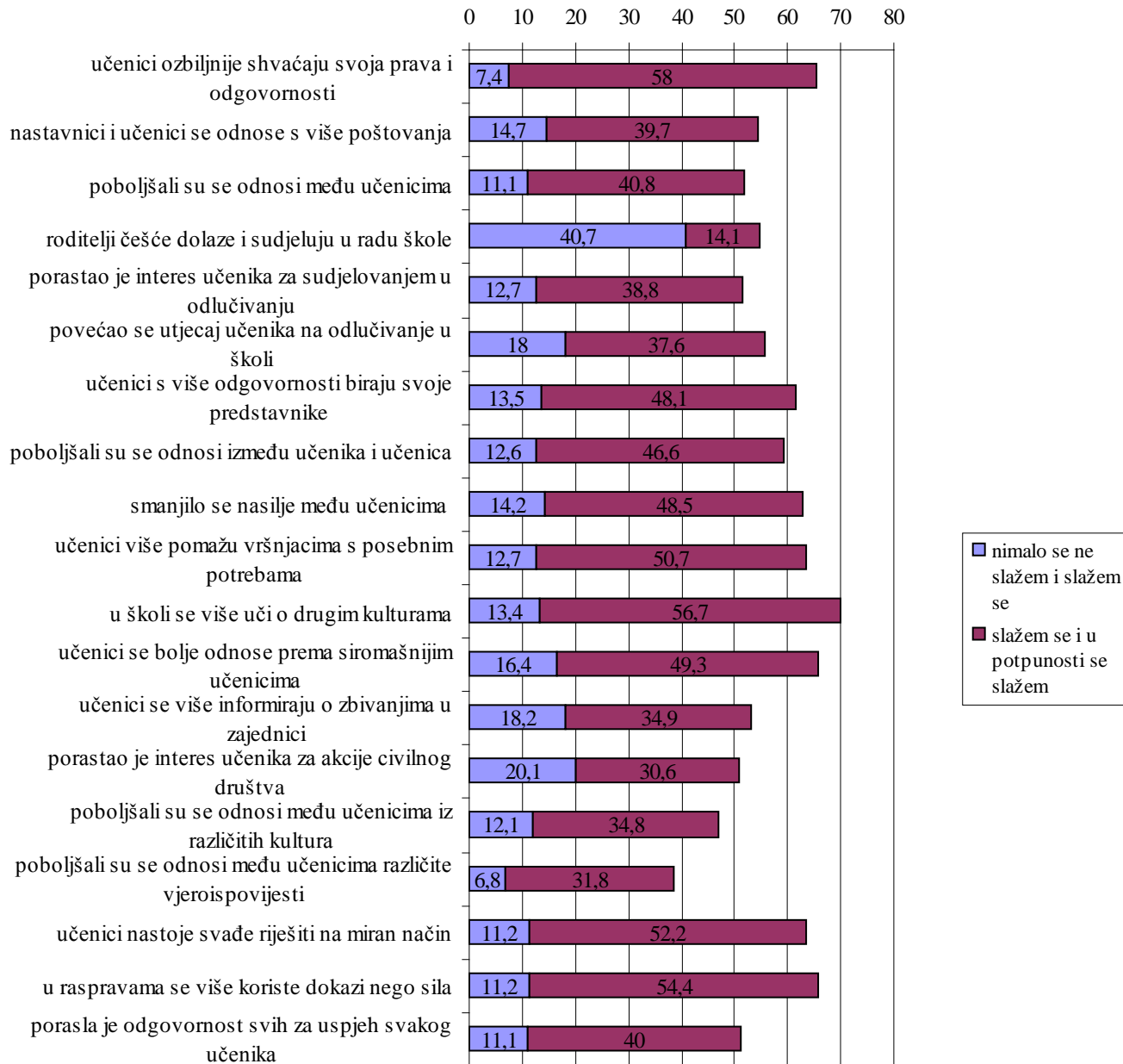
U kojoj mjeri kurikulum GOO potiče razvoj učenika/ce kao građanina/ke određene zajednice?
(odgovori "mnogo" i "vrlo mnogo": %)

Ocjena KG00-a prema 5 kriterija evaluacije

Koliko kurikulum GOO-a zadovoljava neke važne kriterije evaluacije? (%)

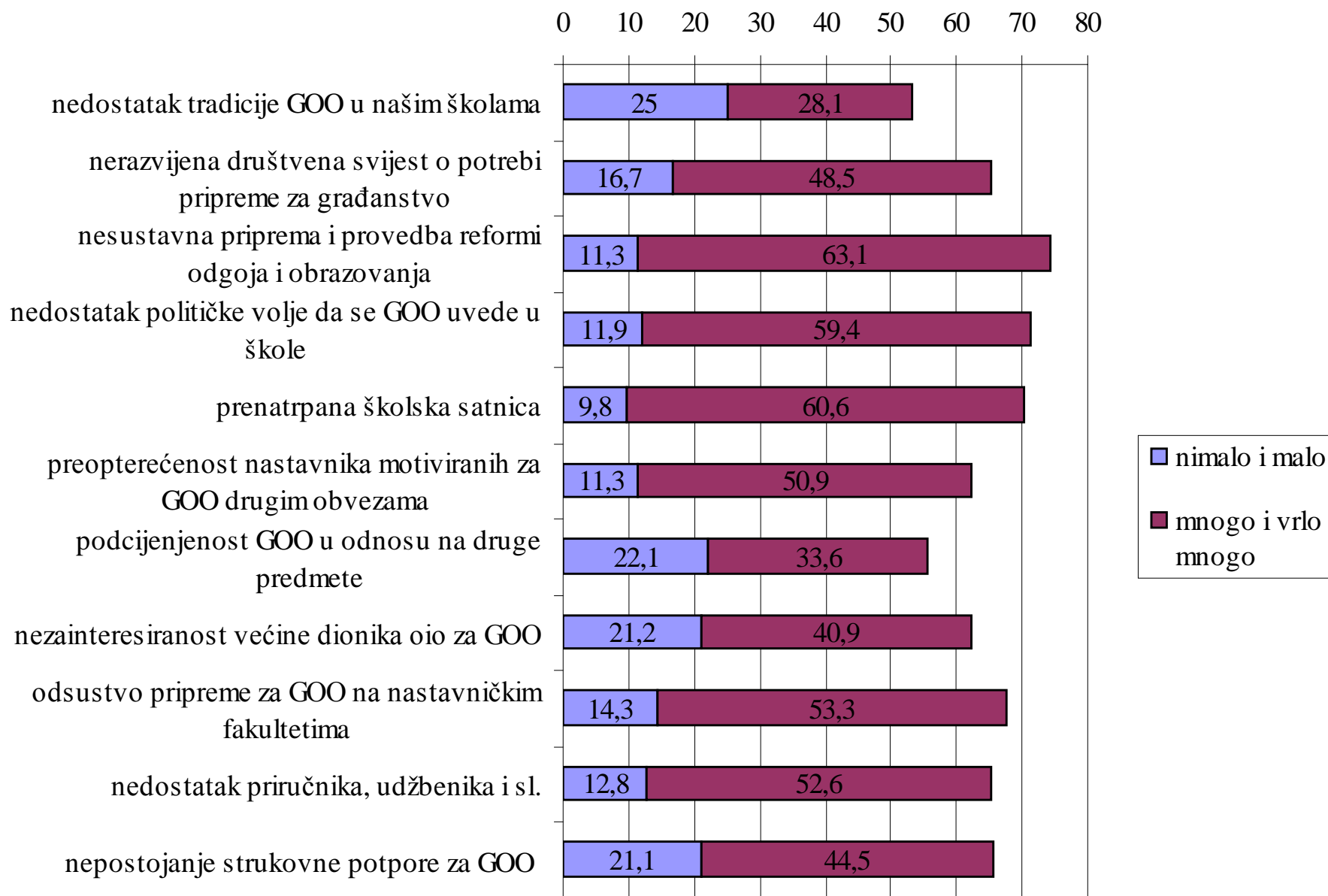
Ključni problem – “stvaranje” poslušnih ili osnaženih građana?

- Voditelj/ica: *Jeste li vi mogli birati neke teme koje ste radili?*
- Učenik/ca: *Ne.*
- Drugi/a učenik/ca: *Ne, ali sudjelovali smo, davali svoja mišljenja.*
- Voditelj/ica: *A je l' vas interesirala neka tema? Jeste li nešto predložili vašoj nastavnici?*
- Treći/a učenik/ca: *Nismo ništa predložili. Samo smo dobili na jednom papiru popis tema koje ćemo obrađivat'.*

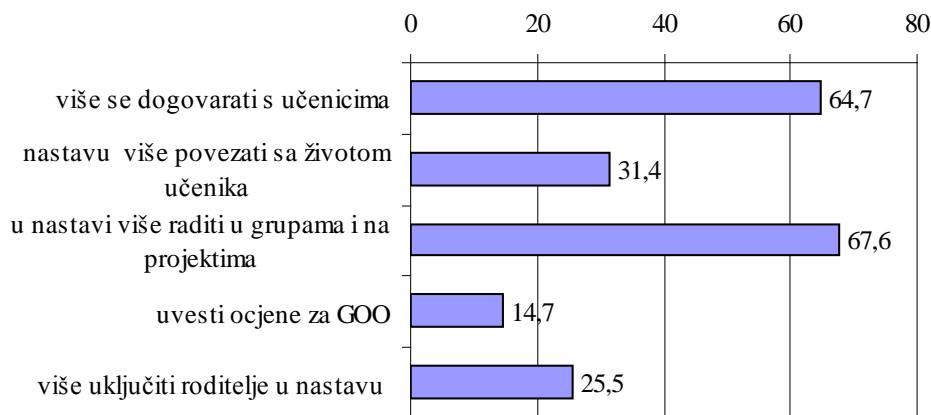
Prijedlozi za unaprjeđenje KGGO-a i nastave GOO-a: nastavnici

- **osiguranje materijalne potpore školama i učiteljima i/ili nastavnicima:** osigurati školi odgovarajuća sredstva za provedbu GOO-a (81%); dodatno honorirati rad učitelja i nastavnika koji provode GOO (76%),
- **uvođenje odgovarajućeg/ih programa u sustav fakultetskog obrazovanja i osiguranje stalnog stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika** (po 61%),
- **izmjene kurikulumuma:** pojednostavniti sadržaj GOO-a (48%),
- **osiguranje uvjeta za kvalitetnu provedbu kurikulumuma:** pripremiti odgovarajuće nastavne materijale (69%); osigurati odgovarajuću satnicu za provedbu GOO-a (61%), omogućiti razmjenu iskustava među učiteljima, odnosno nastavnicima koji provode GOO (68%); uspostaviti bolju suradnju s roditeljima (65%) i organizacijama civilnog društva (64%); ugraditi vrijednosti koje promiče GOO u sve predmete i rad škole u cjelini (60%); kontinuirano pratiti, istraživati i vrednovati postignuća učenika u nastavi GOO-a (49%); osnovati poseban centar za promicanje GOO-a (48%),
- **osiguranje uvjeta za veću aktivnost učenika u odlučivanju o školskim pitanjima** (72%).

Koliko, prema mišljenju učitelja i nastavnika, pojedini čimbenici priječe uvođenje GOO u škole? (%)

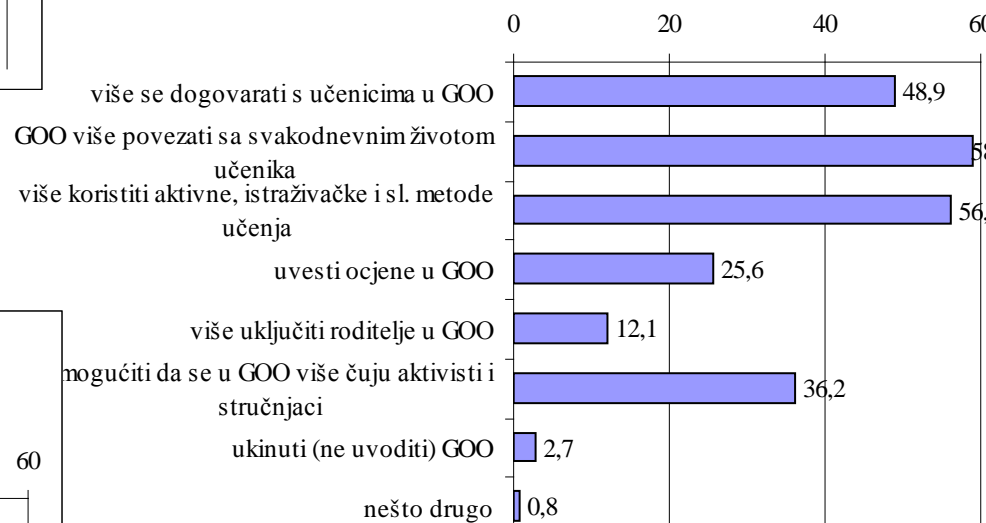

Što učenici 4. raz OŠ predlažu za poboljšanje nastave GOO-a? (%)

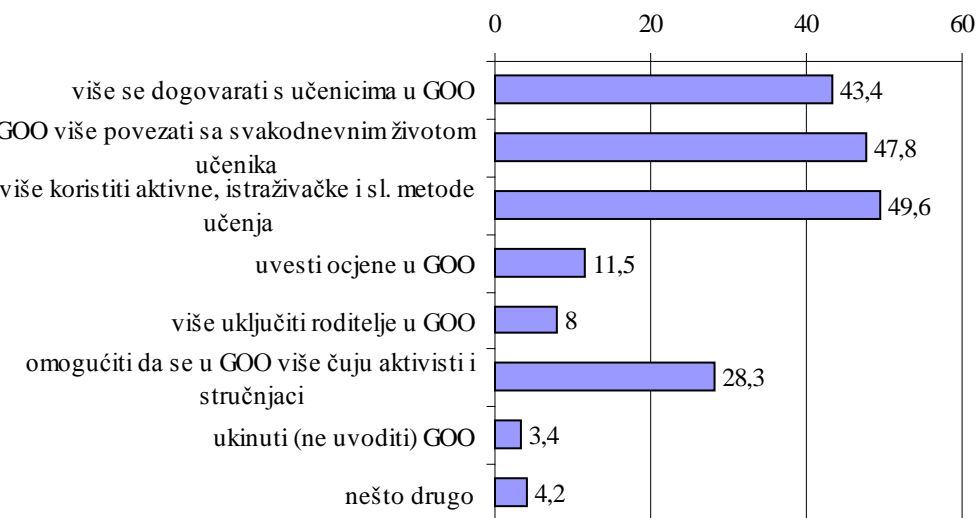

Prijedlozi za unaprjeđenje KGOO-a i nastave GOO-a: učenici

Što učenici 7. i 8. raz. OŠ predlažu za poboljšanje nastave GOO-a? (%)

Što učenici 2. raz. SŠ predlažu za poboljšanje nastave GOO-a? (%)

Ključ uspjeha: koordinirano djelovanje

